

54

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 180 Claremont St., Toronto 8, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 15

Penktadienis, Balandžia (April) 8, 1960, Toronto, Ontario

M E T A I XXIX

150 Toronto universiteto City Hall protestuodami Afrikoje. Nuotraukoj matu studentų demonstravo prieš negrų žudynes Pietų te keletą jų su plakatais.

Įsitempimas Pietų Afrikoj Atslūgsta

Johannesburg, Pietų Afrika. — Rasinis susikirtimas Pietų Afrikoj, kuris buvo pradėjęs grumoti rasiu karū, žymiai atslūgo ir matyti, kad jis toliau dar daugiau atslūgs, jei ne visam laikui, tai nors laikinai. Negrai, užsimoję boikotui ir kitiems protesto žygiams, apsimsta.

Tiesa, šis atoslūgis nėra joks susitaikymas. Greičiausiai dėl to, kad Pietų Afrikos valdžia pradėjo mobilizuoti armiją ir grumoti ginkluotais žygiams prieš negrus. Beginkliams žmonėms prieš tankais ir kulkosvaizdžiais ginkluotą armiją juk neįmanoma atsilaikyti.

Bet baltųjų policijos įvykdytos žudynės ramiai protestuojančių negrų prieš specialius jiems pasus sukrėtė visą Afriką. Negrų pasipiktinimas baltųjų valdžia išaugo. Pasmerkimas baltųjų represijų prieš negrus pasiekė visas Afrikos šalis ir net už Afrikos sienų. Simpatiškos demonstracijos įvyko po visą pasaulį. Klausimas atsidūrė net Jungtinėse Tautose.

Negrai buvo užsimoję pra-

vesti streikus, boikotą, pasų deginimą. Dalinai tas įvykdyta. Ypač buvo pasėkmingas liūdėsio streikas. Labai daugelis negrų sudegino pasus. Bus sunku vyriausybei atstatyti tai, kas buvo.

Negrai įsitikino, kad jie nėra tokie bejėgiai. Streikas, kad ir neilgas, padarė didelį efektą industrijai. Jie pama-

Tarybinė Planeta Apskriejo Saule

LONDON. — Žinių agentūra Tass pranešė, kad tarybinė planeta arba kosminė raketa apskriejo apie saulę ir pradėjo antrą kelionę. Ji padarė 625,000,000 mylių kelionę.

Raketa buvo paleista sausio 2 dieną 1959 metais.

Tarybinis sputnikas III, paleistas apie Žemę gegužės 15 dieną, 1958 metais, sveriaš pusantros tonos, lėjęs į tirštesnę atmosferą ir veikiausiai šiomis dienomis sugrįš.

Jis apskriejo apie Žemę 100,000 kartų.

tė, kad ir jie turi tam tikrų ginklų. Ir jeigu baltųjų valdžia nesusūvelnins savo politikos, ateityje jie galės išstoti dar sėkmingiau.

Bet tuom pat sykiu jie pergyveno ir liūdėsį. Virš 100 krito nuo policijos kulku. Daug buvo sužeista. O kas blogiausia, tai kad tie valstybininkai Vakaruose, kurie išleidžia bilijonus kovai prieš "raudonųjų pavojų", propagandai prieš socialistines šalis, nusikratė rankas, pareikšdami, kad ne jų reikalas, ką Afrikos valdžia daro su negrais. Vakarų politikams nesvarbu, kad 3,000,000 baltųjų laiko vergais 10,000,000 negrų.

Padalinis Miestą | Du, Dėl Skirtingų Kalbų

NEW DELHI, Indija. — Vienas didžiausių Indijos miestų Bombay bus padalintas į du, nes jame žmonių kalba dviem kalbom ir reikalauja dviejų administracijų.

Premjeras Nehru siūlo tuo reikalui praveisti įstatymą.

Mano Nuklinę Sutartį Pasirašys ir Francija

MASKVA. — Premjeras N. Chruščiovas sugrįžo iš Francijos patenkintas vizitu ir su viltimi, kad nuklinių bandymų sulaikymo sutartis bus pasirašyta ir joje dalyvaus ir Francija.

Makviečiai pasitiko jį Vnuokovo aerodrome su džiaugsmingais šūkiams. Sale tūkstančių piliečių buvo ir vyriausybės nariai su prezidentu Vorosilovu priešakyje. Aerodrome ir pakelėj iš aerodromo į miestą buvo šimtai tūkstančių žmonių.

Chruščiovas išbuvo Francijoje 12 dienų. Kur tik jis vyko, visur jį sutiko minios žmonių. Niekur Chruščiovas

neturėjo tiek simpatijos iš darbo žmonių, kaip Francijoje.

Francūzai, žinoma, turi ir pagrindą. Praėjusiam kare Francija ir Tarybų Sąjunga pakėlė daug sunkumų kovoję prieš bendrą priešą. Abi šalys pergyveno hitlerininkų invaziją ir terorą. Ir dabar, Vakarų kapitalistams padedant, Vakarų Vokietija vėl pradeda barškinti ginklais ir francūzams darbininkams prisimena praeitis.

N. Chruščiovas savo kalbose dažnai pabrėžė Vakarų Vokietijos ginklavimosi pavojų ir reikalą, kad Francija ir Tarybų Sąjunga sugyventų draugiškai. Ši draugystė yra geriausia garantija prieš pasikartojimą to, kas taip neseniai įvyko.

Staro Darbininkai Ruošiasi Streikui

Toronte išeinąs liberalų didlapis Toronto Daily Star turi bėdų su savo darbininkais. Jie reikalauja pakelti algas.

Aną dieną savo susirinkime 469 balsais prieš 252 darbininkai pasisakė už streiką, jeigu nebus galima apsieiti be jo.

Star samdo virš 1,000 žmonių.

Star pakeltų algas 9 procentais bėgyje 28 mėnesių. Darbininkai nori 12 procentų 24 mėnesių bėgyje.

STRONTIJUS PAKILO NET 40 NUOŠIMČIŲ

LONDON. — Oficialiai skelbiama, kad strontijaus 90 kiekis piene Britanijoje pakilęs net 40 nuošimčių.

Šis strontijus yra pavojingas žmogaus sveikatai. Jis atsiranda įvykus nukliniam sprogimui.

PANAIKINUS NEGRŲ SEGREGACIJĄ PAKILO MOKSLEIVIŲ PAŽANGA

WASHINGTON. — Columbia distrikte pastebimas mokslo pakilimas ir nusikaltimų sumažėjimas moksleivių tarpe.

Čia negrų segregacija mokyklose buvo panaikinta penki metai atgal.

N. Chruščiovui lankantis Francijoje, francūzai išsprogdino Sacharoj antrą atominę bombą ir Chruščiovas davė suprasti, kad tas nepadaideryboms dėl sulaikymo nuklinių bandymų, bet matyti pasikalbėjimuose tarp Chruščiovo ir De Gaulle buvo išsiaiškinta, kad Francija neisiskirs iš atominų jėgų, jeigu bus susitarta nutraukti bandymus visam laikui.

Rytiečiai Teisią Vakarieti Ministrą

BERLYNAS. — Rytų Vokietijos aukščiausias teismas nagrinės bylą Vakarų Vokietijos pabėgėlių ministro Oberlaendero, kurs laike karo Lenkijoje dalyvavo žydu ir lenkų žudyme.

Jis pats aiškina, kad jis tik prigulėjęs prie ukrainiečių nacionalistų šaikos, bet asmeniškai neįvykdęs žudymų.

Oberlaender buvo aktyvus naxis prie Hitlerio. Jis savo pažiūrų nepakeitęs ir dabar. Bet jis įeina į Adenauero kabinetą.

Jis pats, žinoma, tos bylos nagrinėjime nedalyvaus. Bet tas ne svarbu. Šios bylos tikslas iškelti viršun jo darbus Lenkijoje ir parodyti pasauliui, kokių žmonių Adenauero kabinete yra.

Iš Kanados Gyvenimo

Federalis finansų ministras ponas Flemingas paskelbė metinį biudžetą. Jame nieko nauja, išskyrus tą, kad numatoma turėti \$12,000,000 pertekliaus vietoj \$405,800,000 deficito praėjusiais metais. Prie to, numatoma pakeisti 50,000 civilinių tarnautojų algas sumoje \$15,000,000 per metus.

Taksai nuo pajamų ir pelno, kaip atrodo, bus tie patys.

Išlaidų numatoma turėti \$5,880,000,000, o pajamų — \$5,892,000,000.

Ontarijos premjeras L. Frost pasiūlė pakeisti algas seimelio atstovams ir ministrams. Dabar 90 seimelio atstovų gauna po \$3,600 per metus. Siūloma pakelti iki \$5,000. Taipgi išlaidų padengimui jie gaus \$2,000 vietoje \$1,800.

Provincialio kabineto nariai gaus po \$12,000 vietoje \$10,000. Jie taipgi gaus po \$5,000 kaip seimelio nariai ir po \$2,000 dėl išlaidų. Jie prie to dar gauna \$2,000 dėl kokių tai reprezentacijų. Viso susidaro \$21,000.

Opozicijos lyderio alga pakeliamą iki \$21,000. Dabar jis gauna \$10,600.

Premjeras gaus \$25,000 vietoje \$21,400.

Pakeliamos ir pensijos. Jiems, kaip matote, nereikia eiti į streiką, kad gavus didesnes algas.

Henry Weisbach, Kanados Darbininkų Kongreso apšvietos direktorius dėl Ontarijos, aną dieną kalbėdamas Hamiltono distrikto unijistų pasitarime pareiškė, kad taip vadinamas Moralis Atsiginklavimas yra fašistinis judėjimas ir sudaro pavojų darbo žmonėms.

Moralis Atsiginklavimas yra finansuojamas samdytojų organizacijų visose šalyse, įskaitant ir Vakarų Vokietijos fašistinę partiją.

Montreale, Toronte ir eilėje kitų miestų bus po vieną privatišką TV stotį šale valdiškų. Montrealas ir Torontas jau gavo leidimus.

Toronte, kaip buvo pranešta, leidimą gauna grupė, kurią kontroliuoja Telegram laikraštis.

Iki šiol televizijos stotys Kanadoje yra visos vyriausybės kontroliuojamos Canadian Broadcasting Corporation žinioje.

William Kashtan, vienas iš vadovaujančių Kanados Komunistų Partijos veikėjų, aną dieną kalbėdamas apie organizuojamą naują darbo žmonių partiją, pastebėjo, kad naujai partijai sudaro pavojų tas faktas, kad dau-

guma Kanados darbininkų unijų kontroliuoja centrai Amerikoje.

Jeigu Amerikoje esančių centrų lyderiai gali diktuoti unijoms Kanadoje, tai jie galės diktuoti ir partijai.

Dažnai pasitaiko atsitikimų, kad lokalių narių rinkti viršininkai negauna centralinių lyderių užgyrimo. Amerikiečiai dažnai labai bosuoja Kanados unijoms.

Kanadietis

TORONTO. — Atrodo, kad ir apartmentų biznis pamažu silpsta. Jau vienas iš 20 apartmentų yra tuščias.

Nekurie apartmentai jau mažina nuomas.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Akių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antrad., Ktv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0631

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Ceras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apeistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 46917

KAS ČIA KALBA?

Nugi, baisiai įdomios knygos, kurias pradėjęs skaityti, skaitysi neatsikvėpdamas iki galo... kurios parodamos visai žmoniška kaina... kurios eina ir į Lietuvą ir ta pačia kaina — tik 5 doleriai už visas 4 knygas! (Kurie siūsite į Lietuvą, atsiųskite mums aiškų adresą).

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėti negali, kada mane skaitai. 311 puslapių. Kaina \$3.00.

ČIKAGOS SEŠĖLIAI — žiaurios tikrovės vaizdų knyga, kurioje tikrojo, nuogojo gyvenimo yra daugiau, negu mariose vandens ir druskos. Ilustruota, 316 psl., kaina \$3.00.

SIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi. 449 psl., kaina \$4.00. Ilustruota.

ŠLIUPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS TIK UŽ \$5.00! Bet kas nori tik 1 ar 2, ar 3 knygy, tai už 1 tik \$2.00, už 2 tik \$3.00, už 3 tik \$4.00.

Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:

DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St.
Chicago 8, Ill., USA

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltai pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniais metais išleistų Tarybų Lietuvoje. Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po daļų knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirpti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

SVEIKINIMAI IS FRONTO. V. Ovečkinas. Apsakymas iš praeito karo. Knyga 224 puslapių. Knygyne Nr. 142. GELEŽINĖ SROVĖ. A. Serafinovičius. Apsakka. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 143.

MANO BRANGIEJI BERNIUKAI. L. Kasilis. Knygoje telpa 27 apsakymėliai. Knygyne Nr. 144.

RYTMETIS UZGIRIŲ KAIME. Alg. Pocius. Knygoje telpa 11 apsakymėlių. Knygyne Nr. 145.

RAMYBĖS DRUMSTĖJAS. L. Solovjovas. Apsakka. Knyga 208 puslapių. Knygyne Nr. 146.

APYSAKOS. V. Laciš. Knygoje telpa keturios apysakos. Knygyne Nr. 147.

BROLYBĖS SĖKLA. P. Cvirka. Knygoje telpa keturios apysakos. Knygyne Nr. 148. ir 149.

PLIENO GIMIMAS. M. Rožicina. Apsakymas. Knyga 204 puslapių. Knygyne Nr. 150.

TAVO GYNĖJAI. L. Kasilis. Knygoje telpa 10 apsakymų. Knyga 104 puslapių. Knygyne Nr. 151.

KERSYTOJAS. Ed. Bornhoje. Apsakka. Knyga 118 puslapių. Knygyne Nr. 152.

PASAKOS APIE ITALIJĄ. Maksimas Gorkis. Knyga 188 puslapių. Knygyne Nr. 153.

DIENOS IR NAKTYS. K. Simonovas. Apsakka. Knyga 336 puslapių. Knygyne Nr. 154.

KALBOS-STRAIPSNIAI-LAIŠKAI. N. Ostrovskis. Knyga 208 puslapių. Knygyne Nr. 155 ir Nr. 170.

PETERBURGO APYSAKOS. N. Gogolis. Knyga 148 puslapių. Knygyne Nr. 156.

KOLCHIDĖ. K. Paustovskis. Telpa 17 apsakymėlių. Knyga 136 puslapių. Knygyne Nr. 157.

APŠVIESTAS LANGAS. M. Sluckis. Telpa 13 apsakymėlių. Knyga 144 puslapių. Knygyne Nr. 158.

ŽVAIGŽDĖ. — E. Kazakevičius. Apsakka. Knyga 98 puslapių. Knygyne Nr. 159 ir Nr. 160.

DAINA. P. Cvirka. Joje telpa 23 apsakaitės-apsakymai. Knyga 276 puslapių. Knygyne Nr. 161.

JAUNUOLIS. F. Dostojevskis. Apsakka. Knyga 714 puslapių. Knygyne Nr. 162.

TARYBINĖ LIETUVIŲ PROZA 1940-1950. Įvairių autorių. Knyga 448 puslapių. Knygyne Nr. 163.

KOVA DEL UGNIES. Ž. Roni. Apsakymas. Knyga 204 puslapių. Knygyne Nr. 164.

RINKTINĖS TARYBŲ ŠALIES TAUTŲ PASAKOS. Knyga 392 puslapių. Knygyne Nr. 165.

SIMONAS DAUKANTAS. Jo rinktiniai raštai. Knyga 480 puslapių. Knygyne Nr. 166 ir Nr. 187.

SOCIALISTINIO DARBO DIDVYRIO ŽODIS. J. Dovydaitis. Publicistiniai aprašymai lietuvių didvyrių. Knyga 132 puslapių. Knygyne Nr. 167.

BAISIOJI GADYNĖ. A. Fromas-Gužutis. Apsakymai ir scenos veikalai. Knyga 640 puslapių. Knygyne Nr. 168 ir 213.

DRAUGAI IKI MIRTIES. J. Dovydaitis. Šeši apsakymai. Knyga 100 puslapių. Knygyne Nr. 169.

MORTOS VILKIENĖS DIVORSAS. R. Mizara. Romanas. Knyga 248 puslapių. Knygyne Nr. 171.

POVILAS JURKA. R. Mizara. Romanas. Knyga 260 puslapių. Knygyne Nr. 172.

UKANOS. R. Mizara. Apsakka. Knyga 344 puslapių. Knygyne Nr. 173.

TARYBŲ LIETUVOJ

TOKIO DAR NEBUVO

— Taip, tokio giganto Lietuva dar nematė, — rodydamas mums šią panoramą, savo mintimis dalijosi LTSR Liaudies ūkių tarybos pirmininko pavaduotojas P. Kulvietis. — Koį kas jis dar brėžiniuose. Tačiau jau senkančiais metais iš čia fabrikas pradės keltis į Kauną. Jis užkops ant plačios aukštumos netoli VI forto.

Kad skaitytojai geriau įsivaizduotų, kokią tai bus didelė įmonė — galite parašyti, jog vien pagrindinis korpusas užims 8 hektarų plotą. Jei norėsite pereiti išilgai, teks keliauti beveik pusę kilometro. Šis acetatinio šilko fabrikas bus didžiausia Lietuvos pramonės įmonė. Ir ne tik Lietuvos. Tai viena stambiausių chemijos pramonės septynmečio statybų visoje šalyje.

Domitės, kaip vyks pati gamyba? ..

— Kitos respublikos tiek mums acetilceliuliozė, kuri bus gaminama iš gamtinių dujų. Iš Gorkio gausime acetoną. Visą šita žaliava pateks į mūsų fabriko cheminį cechą. Pasūti didžiulės septynių metrų aukščio verpimo mašinos iš tašios masės išspaus plonytes gijeles. Kiekvienas siūlas ir bus sukurtas iš daugelio tokių gijelių.

Kuo gi skirsis šitai pagamintas acetatinis šilkas? Savo tvirtumu jis beveik prilygs plienui. Dar masėje chemikai jį dažys aštuoniomis spalvomis. Tokiu būdu bus gaunami įvairūs, labai švelnūs atspalviai. Na, ir dar viena įdomi savybė: nesiodami acetatinio šilko rūbus, įdegsite saulėje.

— Tačiau svarbiausia ne tai, — toliau pasakoja drg. Kulvietis. — Septynmečio pabaigoje fabrikas kasmet naujomis sukniomis galės "aprengti" 25 milijonus moterų. Norint turėti šitiek natūralaus šilko suknių, reikėtų sunaudoti 45,000,000,000 šilkaverpio kokonų. Žinoma, acetatinis šilkas bus naudojamas ne vien suknioms. Fabrikas savo verpalus siūs į daugelį šalies tekstilės bei trikotažo įmonių, kurios gamins įvairiausias medžiagas.

— Nauja įmonė bus labai moderni, — tvirtina drg. Kulvietis. — Projektuotojai numatė įdiegti visus pasaulinės verpimo pramonės pasiekimus, visą fabriko kompleksą uchanizuoti bei automatizuoti. Verpimo greičiai labai dideli. Net 500 metrų per minutę — dvigubai sparčiau, negu kitose panašiose įmonėse. Fabriko galigumą gali apibūdinti vien tas fak-

tas, jog įmonė sunaudos trečdaliį Kauno HES gaminamos elektros energijos. Naujajame fabrike kiekvienas darbininkas per metus produkcijos pagamins beveik už pusę milijono rublių. Tokio aukšto darbo našumo įmonės Lietuvoje dar nėra.

— Štai dar keletas įdomių detalių, — sako drg. Kulvietis. — Visoms verpėjoms noromis nenoromis teks daryti manikiūrą. Matote, acetati-

nis šilkas gamyboje labai jautrus, ir su nagiuokais jį liesti negalima. Specialūs įrengimai čia sukurs ir dirbtinį klimatą. Patalpose bus pastovi oro temperatūra bei drėgmė.

— Ateityje acetatinio šilko fabriką sups kitos naujos įmonės, — baigdamas panoramoje rodo drg. Kulvietis. — Netoliese išaugs naujas medžio apdirbimo kombinatas, medvilnės verpimo fabrikas, gamybinių įmonių kombinatas. Čia įsikurs naujas pramoninis rajonas, kuriame bus visos sąlygos našiam darbui ir kultūringam poilsiui.

Baltijos Jūros Paslaptys

Ar žinote, kad dar apytikriai prieš dešimtį tūkstančių metų galima buvo iš Lietuvos pėsčiomis nueiti į Gotlando salą, stūksančią Baltijos jūroje, netoli Švedijos krantų. Tur būt, nedaugelis girdėjo, kad ir pati Baltija ne tokia jau sena. Jos amžius vos 13 tūkstančių metų.

Kaip gi tai pavyko sužinoti?

Respublikos Mokslų akademijos geologų, hidrologų ir geografų kolektyvas, vadovaujamas geologijos-mineralogijos mokslų kandidato Vytauto Gudelio, per pastaruosius dešimt metų su rengė daug ekspedicijų, kurių metu buvo tiriama kranto dinamika, vandens apykaita tarp Kuršių marių ir jūros. Ekspedicijos matavo vandens gylį, tyrinėjo pakrantės dugno reljefą ir nuosėdas.

Daug įdomių paslapčių atskleidė mokslininkai. Antai, jie galvoja, jog ten, kur dabar tyvuliuoja Kuršių marios, tarpledyniniu laikotarpiu plytėjo žemuma. Joje šaikojosi Nemuno protėvio žiotys. Žemės plutos grimzimas šioje vietoje palengvino ledynams įslinkti į Lietuvą.

Pasirodo, kad žemės pluta yra elastinga. Didžiulės ledo masės slegiant, per daugelį amžių žemės pluta pamažu grimzdo. Sutirpus Lietuvoje ledynams, žemė didžiuliame rajone pradėjo gautis, panašiai, kaip tiesiasi suspausta spyruoklė.

Ar galima šį geologinį procesą ir dabartiniu laiku pastebėti?

Taip, galima. Mokslininkai įrodė, jog per pastaruosius šimtą metų krantas, kuriame stovi Klaipėda, pakilo 12 centimetrų. Ir, atvirkščiai, keliasdešimt kilometrų į pietus nuo Klaipėdos pastebėtas priešingas reiškinys — žemės pluta palengvėle dumba. Apskaičiuota, kad žemės pluta toje vietoje per metus nuslūgsta keletą milimetrų. Geologų, geografų ir bio-

logų kompleksinės ekspedicijos dabar toliau tiria Kuršių marias. Šie darbai turi didelę praktinę reikšmę. Remiantis sukauptomis žiniomis, galima bus numatyti perspektyvas žuvų atsargoms mariose padidinti.

M. Vasaris,
G. Tvaranovičius

Lietuvos KP Centro Komiteto Plenumas

1960 m. kovo 3 d. įvyko Lietuvos Komunistų partijos XII suvažiavime išrinkto Lietuvos KP Centro Komiteto Plenumas, kuris apsvaustė organizacinius klausimus. Plenumas išrinko Lietuvos KP CK sekretorius ir Lietuvos KP CK Biurą.

Lietuvos KP CK pirmuoju sekretoriumi išrinktas A. Sniečkus, CK antruoju sekretoriumi — B. Šarkovas, CK sekretoriais — V. Niunka, J. Maniušis, A. Barauskas.

Lietuvos KP CK Biuro nariais išrinkti A. Barauskas, F. Bieliauskas, K. Kairys, J. Maniušis, V. Niunka, J. Novickas, J. Paleckis, A. Sniečkus, B. Šarkovas, M. Šumauskas, G. Zimanas.

Kandidatais į Lietuvos KP CK Biuro narius išrinkti L. Diržinskaitė - Piliušenko, V. Meščeriakovas, A. Česnavičius.

LIETUVISKAS SVIESTAS I UŽSIENI

KAUNAS. — Kolūkiai vis didina gyvulininkystės produkciją, vis daugiau pristato pieno. Kauno pieno kombinatui tenka perdirbti kaskart daugiau pieno. Vien į centrinę kombinato įmonę kasdien jo pristatoma apie šimtas tonų. Iš čia pieno produktai pasiekia vartotojus. O taip pat vežamas į užsienį.

Šiomet į Rytų Vokietiją Kauno kombinatas jau eksportavo 125 tonas sviesto. A. Vaivutskas

Lietuvoje Yra 245,000 Sportininkų

Tūkstančiai slidininkų dalyvavo Lietuvos apygardinėse varžybose. Šios slidinėjimo varžybos organizuotos vienu metu aštuoniose vietose — Ignalinoje, Telšiuose, Alytuje, Nemenčinėje ir kitur. Apygardinėse slidinėjimo varžybose dalyvavo 40 rajonų rinktinės. Stipriausios komandos dalyvaus respublikiniame slidininkų sąskridyje Ignalinoje.

Į Lenkiją išvyko Lietuvos bokso rinktinė. Jos sudėtyje — olimpinis žaidynių prizinininkas Romualdas Murauskas, Europos pirmenybių dalyvis Ričardas Tamulis, TSRS ginkluotųjų pajėgų čempionas sunkiasvoris Juozas Iržikevičius ir kiti. Rinktinės treneris — du kart Europos čempionas Algirdas Sociakas. Lietuvos rinktinė susitiks su stipriausiomis Lenkijos komandomis.

Lietuvoje šiuo metu yra beveik ketvirtis milijono sportininkų. Sportininkų skaičius per metus padidėjo 21 tūkstančiu ir dabar siekia 245,000 žmonių.

O štai kiti statistiniai duomenys: sporto instruktorių Lietuvoje — daugiau kaip 7,900, sporto teisėjų — 11,000.

Visose varžybose Lietuvoje per visus 1959 metus dalyvavo 615,000 žmonių. Gamybinė gimnastika atliekama 114 įmonių (1958 metais — 76), o gimnastiką atliekančių darbininkų ir tarnautojų skaičius — 32,000. Turistiniuose žygiuose pernai dalyvavo 29,000 kelionės mėgėjų.

Jungtinių Amerikos Valstijų tenisininkai Tarybų Sąjungoje viešės gegužės mėnesį. Bus kelios JAV jaunių stalo teniso rungtynės su TSRS ir Lietuvos rinktinėmis. Varžybas numatoma rengti Maskvoje, Kijeve, Vilniuje ir Tbilisyje.

Stasys Vaitkūnas

Mr. Joseph Pankowski

Hiram Walker & Sons Limited, Toronto, Ont.
Produktų Pardavėjas

Prieš vestuves ar kokius kitus parengimus kreipkitės pas mane su pilnu pasitikėjimu. Aš pasirūpinsiu visu kuo ir suteiksiu informacijų, kokių jums reiks.

Telefonas: EM. 4-2131

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Consumers Gas Co.

Autoritetizuotas Dyeris

Vandens ar oro pečiai iki 5 metų išsimokėjimui prie gazo sąskaitos.

Vandens tankai gazu \$1.75 mėnesiui renduojami. Vasarnamiams vandens tankai 5 gal. karšto vandens į 20 minučių automatiškai.

Alyva ar gazu pečiai iki 5 metų išsimokėjimui. Pirtis (steam bath), 100% automatiška, — prieinama kaina galime įrengti jūsų namuose.

Pečius, tankas, pirtis, radiatorius siunčiame į visas Kanados provincijas.

Skambinkite ar rašykite:

Rose Heating - Tinsmith Co.

723 Gerrard St. E. Toronto 8, Ont.
Tel. HO. 6-1623

Savininkai E. J. Zaleckiai

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

VARNAS VARNUI Į AKI NEKERTA

Per eilę atsitikimų buvo pasiūlyta, kad Kanados vyriausybė oficialiai užprotestuotų prieš Pietų Afrikos vyriausybės žiaurumą su negrais, ypač prieš žudynes, kurias policija įvykdė. Bet visais atsitikimais premjeras Diefenbakeris išsisukinėjo, aiškindamas, kad tai nepritinka Kanadai kištis į Pietų Afrikos reikalus, nors Kanada nepriartinti tam, kas dedasi Pietų Afrikoje.

Bet jeigu kas nors panašaus įvyktų kurioj nors šalyj už "geležinės užuolaidos", tuomet nebūtų jokių ceremonijų. Atsimename, kaip Kanados užsienio reikalų ministras Green su dideliu užsikarščiavimu nusiskubino į Jungtines Tautas su skundu, kuomet kas tai paleido gandas, būk Vengrijoje bus nužudyta grupė jaunų vyrų, kai jiems sukaks 18 metų. Tai buvo tik gandai, kurie greitai buvo išaiškinti, bet mūsų ministrui nebuvo svarbu. Jis visai nepaisė, kad tai kišimasis į vidurinius Vengrijos reikalus.

Negirdime mes nieko ir dėl negrų persekiojimo Jungtinėse Valstijose, kas liečia Kanados vyriausybę. Niekas nei iš liberalų, nei iš socialdemokratų nesūlo parlamentui pasisakyti prieš tai. Ir kaip tu kišiesi į kaimyno vidurinius reikalus.

Toks tai šališkumas galimas pastebėti daugelyje dalykų. Jei kas negera pasitaiko oponentų pusėj, tai neliks neapversto nei vieno akmens. O jeigu kas bloga draugų tarpe, tai atšaukama, kad tai būtų kišimasis.

ZMOGAUS ATSILIKIMAS

Zmogus šiandien daug ką padaro. Jis jau turi keletą sputnikų, kurie skrieja apie Žemę. Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų sputnikai skrieja apie saulę. Zmogaus protas jau gali suskaldyti atomą. Jis gali skristi greičiau už garą. Tai tik keli žmogaus darbo dalykai.

Bet daug kame žmogus tebėra laukinis. Pavyzdžiui, religijos klausimu daugelis žmonių tebėra akmenų gadinėj. Rasių atžvilgiu taip pat galima pasakyti, kad žmogus tebėra laukinis. Ir tai ne mažu mastu. Beveik kiekvienoje kapitalistinio pasaulio šalyje rasime antisemitizmą, negrų išskyrimą, kiniečių pažeminimą. Kas dar pastebėtina, tai kad taip vadinamas angliškai kalbančiųjų blokas daugiausia kaltas šiame klausime. Po jų seka vokiečiai ir francūzai.

Socialiuose klausimuose taip pat žmogus toli atsilikęs nuo savo pažangos moksle ir technikoje. Juk tai didžiausias nekultūringumas žmogui išnaudoti tokį pat žmogų, lobti iš jo prakaito. Bet didesnė žmonių pusė gina tokį žmogaus nekultūringumą kaip patį svarbiausį žmogaus reikalą. Net Kristaus mokslo skelbėjai aktyviai gina žmogaus išnaudojimą žmogumi.

PATRIOTŲ PROBLEMAS

Nekuriuose laikraščiuose telpa daug laiškų, kuriuose kalbama apie kanadianizmą, apie patriotizmą. Mažai, tačiau, tuose laiškuose atsispindi tikras kanadianizmo supratimas.

Atsirubežiavimas nuo Anglijos ir jos karalienės, kaip nekuri teigia, būtų kanadianizmas. Tikrumoje, tačiau, tas maža ką reiškia. Kanadianizmas galėtų būti ir prie karalienės. Tas faktas, kad Kanada yra britų tautų bendruomenėje, nei kiek nekliudo kanadiečiams būti savo krašto patriotais.

Kas gi, tuomet, labiausiai kliudo kanadiečių patriotizmui? Pirmiausia, tai tas, kad Kanadoje kiekvienas siekia pralobimo nepaisant kokia kaina. Pelnas yra vyriausias siekis. Ir kaip kanadietis mylės kanadietį, jei tas kanadietis lupa jam kailį?

Tas faktas, kad industrijos, gamtos šaltiniai ir daug kas kita yra privatiška nuosavybė, taipgi yra didelė kliūtis. Ypač kada dar tas yra svetimo kapitalo nuosavybė.

Pavasario žinios

Vacys Reimeris

Kada žemė sulaukia laiko,
Kai žiema iki kaulo igrysta, —
Kyla vėtros — spiegius išvaiko,
Kyla audros — išardo viską.

Gale lauko šermukšnį ar skirpstą
Smarkūs vėjai be galesčio lanksto,
Lanksto tol, kol sniegai ištirpsta,
Kol balandis peržengia slenkstį.

Ir kai žiemą gamta sugriauna —
Tartum laiškų išplukdo ledą...
Sako, tuokart pavasaris jaunas
Savo nuotaką žemę veda.

Jau ir upės tada išsilieja
Ir užtvindo kiekvieną pašalį...
Tokiamė tai ir mes, jaunieji,
Gimėm baisiai audringam pavasary.

Buvo žemei žiema įkyrėjus,
Ėjo, skriejo pavasario žinios.
Vertė žemėn carus, archiriejus
Savo galią pajutusios minios.

Ir mūs Lietuvą sriautas išjudino,
Cementavo į frontą vienlytį.
Ėjo kalvis Ignotas su Budinu
Verst buržujų, dvarų dalytį.

O iš Vilniaus, Kapsuko įkurtos,
Plito, žengė Tarybos per Lietuvą.
Tik pasmaugė jas užsienio smurtas
Ir buožėnai, samdyti vietoje.

Betgi liaudies pečiai nepalinkę
Vėl pavasariui ruošės rudenį. —
Mūs lopšius supo vėjai maištingi
Ir ateinantiems mūšiams grūdino.

Sveikas Samprotavimas

(Globe and Mail Editorias)

"Su sugniaužta kumštimi"

Kanada moka aukštą kainą už integraciją savo orinio apsigynimo su Jungtinių Valstijų Šiaurės Amerikos Orinio Apsigynimo Komandoj. Dalis — tikrai dalis — šios kainos yra įspūdis, kurį gauna užsienyje, kad Kanada sutinka su JAV opinija apsigynimo klausimu; ypač, kaip su JAV militarinių lyderių, nežiūrint to, kas jie yra ar ką jie sako.

Ar šis įspūdis teisingas? Ar Kanada faktinai mano, kad rusai planuoja pulti? Per Berrie televizijos stotį praėjusį šeštadienį, Karališkoji Kanados Oro Jėga perleido vienos valandos ilgu metu filmą, NORAD Briefing, pagamintą Jungtinėse Valstijose, dėl Jungtinių Valstijų visuomenės. Ją pagamino Jungtinių Valstijų apsigynimo autoritetai. Didžiama filmo pakenčiama savo tonu. Bet pradžia labai gremėzdžiška, kraujo ir kaulų propaganda. Pati RCAF apibūdina NORAD Briefing pradžia šiais žodžiais:

Filmas pavaizduoja sovietinio bloko pavojų mūsų kontinentui ir prasideda su simboliacija pareiškimu draugo Dmitrio Z. Manuilskio Lenino mokykloje dėl politinės kovos 1931 metais, kad kuomet ateis laikas už 20 ar 30 metų, tai pirmiausia bus nepaprasta taikos ofensyva — tada, kuomet Amerika bus užmigdyta, Rusija sudaužys su sugniaužta kumštimi.

Mes nežinome, neigi mums apeina, ar draugas Dmitrius Z. Manuilskis davė tokį pareiškimą 30 metų atgal. Ką JAV politiniai ir militariniai lyderiai sakė 30 metų atgal? Ar jų pareiškimai tuo metu turi ką bendra su JAV politika dabar? Jeigu JAV buvo tuomet karštai izoliacinės, ar jos ir dabar turi būti laikomos izoliacinėmis? Spręsti rusų — ar amerikiečių — politiką šiandien pagal nežymių pareigūnų pareiškimus 1931 metais, išrodo mums per daug juokinga net dėl komikų žurnalų.

Be to, filmas kaip kad NORAD Briefing, prieštarauja Kanados užsieninei politikai. Kanados vyriausybė nori nusiginklavimo: ji tiki — su geru pagrindu — kad rusai tiek pat nori nusiginkluoti. Būdamą tokio įsitikinimo, Kanada ragino savo sąjungininkus Washingtone ir kitur priimti rusų taikos pasiūlymus rimtai. Kuomet kanadiečiai suranda, kad RCAF teigia, jog Rusija ketina "sudaugyti" juos, jie yra verčiami galvoti, kas valdo jų šalį — orinė jėga ar išrinktoji vyriausybė. Rusai taipgi priversti galvoti apie tai.

Žmonių galvojimas anoj pusėj rubežiaus yra keistoj padėtyj. Sprendžiant vien iš JAV televizijos pastatymų, susidaro vaizdas, kad amerikiečiai yra apsėsti žiaurių konfliktų, visokių rūšių — senoviškų, dabartinių ir ateities; tarp tautų, tarp grupių ir individualų. "Bang! Bang! You're dead!" Bet kanadiečiai linkę likti gyvi, ir jie galvoja, kad rusai dalinasi šį pasirinkimą su jais. Užtenka tos "sugniaužtos kumšties" biznis — juo labiau su RCAF ženklų ant jo.

LB redakcijos pastaba: Apsigynimo ministras Pears uždraudė rodyti NORAD Briefing filmą Kanadoje. Jis bus peržiūrėtas ir jeigu bus rastas galimu rodyti tam tikras vietas išmetus, tai tik tuomet jis bus paliuosuotas.

SDKLSP Draugijos Centro Komiteto Kontrolės Raportas

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Sąjūdinės Pašalpos Draugijos Centro Pirdomojo Komiteto finansinės apyvartos vedamose knygoje, už laikotarpį nuo sausio 1 d. iki kovo 31 d. 1960 m., padaryta revizija ir atrasta sekančiai:

Pajamų turėta

Pašalpos fonde	\$1,790.09
Pomirtinės fonde	392.13
Atsargos fonde	291.93

Išlaidų turėta

Pašalpos fonde	\$442.00
Pomirtinės fonde	280.00
Atsargos fonde	532.20
Su kovo 31 d. 1960 m. Draugijos fonduose buvo:	
Pašalpos fonde	\$5,857.39
Pomirtinės fonde	4,017.08
Atsargos fonde	3,018.06

Viso pinigais	\$12,892.53
Paskolos bonais	13,000.00
Komiteto kaucijos	550.00

Bendrai viso \$26,442.53
Kontrolės komisija:

V. Mikšys
T. Rimdžius
K. Kilikevičius

TOKIJO. — Dar vienas laivas pilnas korėjiečių, atgabentų čia laike antrojo pasaulinio karo, grįžta į Korėjos liaudies respubliką.

Kaip žmogus mylės, jei ne jam priklauso. Patriotizmas ir kanadianizmas kentės, kol žmonės negalės sakyti, kad visa tai "mūsų", o ne kokios svetimos korporacijos, kuri sunkia tavo prakaitą ir paskui išsiveža.

Pastabos

Tarybų Sąjungos ambasadorius Kanadai Dr. A. Arountian, šiomis dienomis kalbėdamas Toronto universiteto Teisių klubo metiniame bankete, vaizdžiai apibūdino Tarybų Sąjungos septynmečio plano užmojus.

Savo kalboje, tarp kitko, jis pažymėjo, kad Tarybų Sąjungoje 1964 metais bus įvedama 6-5 valandų darbo diena, ir, daugelyje įmonių, net 5 dienų darbo savaitė, nesumažinant atlyginimo. Faktinai, atlyginimas busias pakeltas 40 procentų.

Si ambasadoriaus kalba padarė didelį įspūdį.

Na, ir kaipgi ji nepadarė?

Tomis pačiomis dienomis mūsų parlamentui buvo pateiktas biudžeto projektas ateinantiesiems metams. Tačiau projekte net neužsimeinama apie jokių vyriausybės užmojus ar siekius, kurių bus siekiama dėl visos šalies ekonomijos pakėlimo, dėl darbo žmonių būvio pagerinimo.

Neužsimeina, nes tokių užmojų ji neturi.

Viskas, ką mūsų vyriausybė išgalvojo, tai pakelti valstybės tarnautojams algas.

Šale to, keliamos provincialių parlamentų ir kitų savivaldybių pareigūnų algos.

Keliamos algos tiems, kurių uždavimai ir taip dideli.

O dėl darbo žmonių buities pagerinimo — nieko. Jokio užmojo, jokio palno!

Viskas paliekama dievo valiai. Kaip dievas duos, taip ir bus...

Štai kas nusiminiman stumia daugelį kanadiečių.

Tačiau kiti karčiai ironizuoja:

Girdi, jeigu rusai tik 1964 metais dirbs 6-5 valandas į dieną, tai mes, gal būt, dar anksčiau, nustosime dirbė visai!..

Mažas juokas. Tąja kryptimi dabar ir eina mūsų Kanada.

Pietų Afrikos vyriausybė, teisdama savo žygius prieš negrus sako, kad jokia vyriausybė tenai negalėsianti išsilaikyti, jeigu ji atsimes nuo baltųjų viršenybės politikos.

Man rodosi ji turėjo pasakyti, kad tada ne vyriausybė neišsilaikys, bet baltieji negalės negrų taip išnaudoti, kaip lig šiol.

Gerai padarė Jungtinių Tautų Saugumo Taryba pasmerkdamą Pietų Afrikos

Chicho Valle, kuris su savo kubietišku orkestru duoda klausyti Lotynų Amerikos melodijų ant radio kas antproga kanadiečiams pasiradienį.

Ką Kiti Rašo

Tik pagalvokit!

Lietuvos rašytojų sąjungos plenumo balso pasiprašo V. Radaitis. Savo kalbos pradžioje jis paskelbia: "1959 metais Tarybų Lietuvos bibliotekas aplankė daugiau kaip milijonas skaitytojų; jie perskaitė apie penkiolika milijonų knygų; per eitis metais teatrai parodė 3,600 spektaklių, kuriuos stebėjo 1,200,000 žiūrovų".

Skamba fantastiškai, bet tai tikrovė. Stebėtinus šiuos daro socialistinė kultūra.

— L. Prūseika

Vėl negerai

"Draugo" pastogės nežinoti vyrai jau rašo, kad šiemet iš Amerikos į Lietuvą vyks ir ne komunistų lietuvių ekskursantų. Vadinas, gerėjant Amerikos ir TSRS santykiams, gerėja ir progos Amerikos lietuviams pamatyti savo senąją tėvynę Lietuvą.

Kodėl? O gi, kad ne kunigas Bagdanavičius jas organizuoja. O kun. Bagdanavičius jų neorganizuoja todėl, kad ALTO metiniame suvažiavime ir Amerikos lietuvių Romos katalikų kongrese buvo nutarta ekskursijas į Lie-

vyriausybę dėl jos žiaurais atsinešimo linkui negrų.

Bet, štai, Anglija negražiai pasirodė. Ji net nuo balsavimo susilaikė.

Nors lordai labai mėgsta puikuotis dideliais humanistais esą, bet šituo kartu jie palindo po stalu.

Gal todėl, kad ir jie patys negrus smaugia.

Z. Janauskas

tuva boikotuoti.

Iš tikrųjų, juokingi tie "Draugo" vyrai. Kai nebuvo galima į Lietuvą vykti, buvo negerai. Dabar, kai galima, vėl negerai.

— S. J. Jokubka

Keisią taktiką?

Lietuvos "vaduotojai", atrodo, keis taktiką. Po dvidešimties metų grumojimo karu rusams, kacapams ir burliokams, net "Naujienos" daleidžia, kad gražumu būt galima daugiau atsiekti. Štai kokie esą precedentai:

Chicagietis verslininkas Paulius Leonas nesigėdijo šnekėti rusiškai — ir laimėjo. Sako, specialiai nuvykęs pas Iowa farmerį, kada ten svečiavosi premjeras Chruščiovas, pasveikinęs jį — Zdrastvui, Tovarišč!

Grižęs namo Chruščiovas atsuntė į Chicago Leonų vaikus.

Dar prašmatniau padarė kunigas Prunskis. Jis ne tik rusiškai šnekėjo, ale nuvykęs Washington, kur tada svečiavosi Chruščiovas, pirmiausiai laikraščiu kioske nusipirko kopiją Maskvos "Pravdos". O "magaryčiom" Mrs. Chruščiovienė dar ir ranką pabučiavo.

Na ir kas? Kunigiokas nepralaimėjo. "Pravdos" jis gali nebeskaityti. Dėl pabučiavimo rankos lūpos juk nudilo. O Chruščiovo širdis taip suminkštėjo, kad Prunskio mama gali bile dieną atsirasti Chicagoje — jei Amerikos valdžia ją įsileis.

O dabar padarykime tinkamą išvadą remdamiesi sena liaudies patarle:

Su medum greičiau pagausi musele, negu su actu.

Taigi, jei per 20 metų pikatumu Lietuvos "neišlaisvinom", reikia keisti taktiką. Sakysim, šimutis - Vaidyla - Grigaitis suorganizuoja vokalinį trio. Trumpai pasi-

praktikavę pas bile kurį vargonininką neblogai galėtų sudainuoti Oči čornije — žinoma, rusiškai.

Barabanu jiems galėtų akompanuoti kad ir vyskupas Brizgys. Beveik galiu užtikrinti, kad ant rytojaus Chruščiovas ir Paleckis siūlyte siūlytų veiksnams atsiimti Lietuvą. Taigi, verčiau tegul mokosi dainuoti rusiškai.

Mes nesiruošiamo Lietuvą "laisvinti" neigi mokomės dainuoti rusiškai "Bože caria chrani". Bet neapsigaukite — ir mes nesnaudžiame.

Pilnu garu eina pasiruošimas tinkamai ir iškilmingai atžymėti keturiasdešimtąją "Vilnies" sukaktį.

— L. Jonikas

Keičia atsinešimą

Vėlesniųjų išeivių iš Lietuvos, arba kaip jie vadinasi, išvietintųjų, spaudoje vis daugiau pasireiškia du dalykai:

Nusivylimas, nepasitenkinimas savo gyvenimu, atitrūkus nuo Tėvynės ir neturint ryšio su ja.

Keitimas požiūrio į tarybinę santvarką, pripažinimas, kad Lietuvoje padaryta daug progreso: pakilimas industrijos, kultūros, meno apšvietos.

Zinome jau visą eilę jų norinių vykti Lietuvon — vieni pasisvečiuoti, apsidairyti, kiti — apsigyventi.

Pelnosi iš Lietuvos vadavimo daugiausia ne išvietintieji, bet senesni reaktininkai, susibūrę į "Altus", "Vilius" ir kitas grupes, kurios renka iš Amerikos lietuvių aukas būk tai Lietuvos vadavimui, bet naudoja saviems siekiams. Geriausia rodo "sumokėjimas" \$14,000 už pasiūlymą Kongresui rezoliucijos Lietuvos "vadavimui".

Paprastai Kongresui, siūlymai yra nemokami.

Nesunku suprasti kur nuėjo tie \$14,000.

— V. Andriulis

"Verkiančioji madona"

Lig šiol stebuklingos panelės švenčiausios dažniausiai atsiradavo pas katalikus — gudrios dvasininkijos išmisalai. Bet štai, va, jau ir graiki stačiatikių fanatikai surado pas save "stebuklą".

Paskelbta, kad pas vieną graiką, Island Parke, Long Islande, pradėjo verkti panelės švenčiausios abrozdas, kabas ant sienos! Stebuklas! Tuoj pradėjo rinktis silpnavalių, stebėti "stebuklo". Abrozdas buvo parkeltas į bažnyčią. Vežant jį, lydėjo apie 30 automobilių, kurių viršuje atsirado "trys šventi balandžiai".

Na, ir prasidės naujas biznesas! Kaip ilgai jis tęsis, niekas kol kas negali pasakyti, bet popai nemaža pasišienaus dolerių.

ŠYPSENAS

Kuris daugiau mato

"Su viena akimi mažiau ir matai", pastebėjo vienaakius nedraugiškas kaimynas.

"Kaip tik priešingai", atšovė vienaakis. "Aš daugiau matau, negu tu. Tu su dviem akim matai mano vieną akį, o aš su viena akimi matau tavo dvi akis".

Bet jie neina pas jį

"Taj kad pasakė pamokslą kunigėlis", gerėjosi parėjusi namo žmonelė. "Eikite pas mane visi", pasakęs Kristus, "kurie vargstate ir kenčiate, aš jus atgaivinsiu".

"Bet gi jie neina pas jį, o lenda pas mus kaukydami dolerių", atsakė senis. "Jei ne mūsų doleriai, jie sukūstų, kaip nešeriamos kiaulės".

Negudrus pamokslas

"Pamokslininkas pasirodė esąs visai negudrus žmogus", tarė negras Mozė kitam negrui, Jošai.

"Kodėl tu taip manai?" "Jis kalbėjo apie tai, kad pinigai pas kvailą ilgai nebūna".

"Ar tai ne teisybė?"

"Taip, bet jis tą pasakė pirm rinkliavos".

Ką dėl to sakys katalikų dvasininkija, liekasi palaukti ir pamatyti. Mes manome, katalikų dvasininkija to ortodoksiško "stebuklo" nepripažins, kadangi tai gadintų jiems patiems gešefta.

— Laisvė

Kalėjimas už Valgymą Kartu su Negrais

Montgomeryje, Alabamos valstijoje; Jungtinėse Amerikos Valstijose (ne Pietų Afrikoje), buvo suimti ir įkaltinti vienas profesorius, jo žmona ir 11 studentų iš Illinojaus valstijos už tai, kad jie, kaip baltieji, valgė vieną kavinių su 7 negrais studentais.

Jeigu nebūtų čia rimtas dalykas, galėtų juoktis iš to visas pasaulis.

Tik įsivaizduokit, dvidešimtame amžiuje, atominė gadynė, žmonės kalinami už tai, kad jie įėjo į negrų kavine ir išgėrė kavos sėdėdami šale negrų studentų.

Kaip sau norit, bet tokie žemi reiškiniai anoj pusėj "geležinės užuolaidos" neįvyksta ir neįvyks.

Ir ne negrai ar kokie laukiniai areštavo tuos baltuosius, o baltieji, geraiis krikščionimis save laikę.

Ivairiais Klausimais

Rašo N. AUKSTUOLIS

Nepriklausoma Lietuva, atvirai kalbant, serga žudymofobija. Ji verčia srutas ant Tarybų Sąjungos ir kitų tarybinių šalių kaip tik išmano. Kiekviename numeryje, pirmame puslapyje, kaip kalvis su kūju į priekalą, ji kala ir kala apie sovietų "užsimojimą sunaikinti visą pasaulį".

Štai jos pamėgtoji maldelė:

"Sovietai ruošiasi cheminiam ir bakteriologiniam karui", rašo kovo 23 dienos laidoje. "Zinovų teigimu, nuodingomis dujomis ir baisias epidemijas galinčiomis sukelti bakterijomis galima priešą sunaikinti lengviau ir paprasčiau, negu atominėmis bombomis. Dujų ir bakterijų karas būtų nepalyginamai ir pigesnis, negu atominis. Be to, dujomis išnuodijus arba baisiomis epidemijomis išžudžius žmones, priešas viską rastų nesugrįžta, kaip kariaujant atominėm bombom. Todėl, ekspertai teigia, sovietai ir ruošiasi cheminiam ir bakteriologiniam karui".

Na, o iš kitos pusės:

"Dabar iškyla geltonoji ir juodoji rasės. Jos gi nepaprastai dauginasi. Todėl tos spalvotosios rasės gali sunaikinti baltąją rasę. Jau kalbama, kad Kinijos komunistai turi atominę bombą. O jie yra dideli agresoriai. Kinijos komunistai veržiasi į Indiją, Indokinijos pusias. valstybes, į pietinę Korėją. Jeigu jie galės pasinaudoti atominė energija, jie, turį apie 600 milijonų žmonių, galės tapti didžiausiu pavojumi".

Ir ką gi, NL galvojimu, reikėtų daryt, kad tuos visus pavojus pašalinti? Išvada darosi, kad J. Kardelio kraujo baltieji turėtų nieko nelaukdami sunaikinti visus, kurie sudaro tą "pavojų". Bet ši nesąmonė nebevilioja nei Herterio, nei jo tipo žmonių.

Mūsų visų laimei, tokių baltakraujų, kaip NL leidėjai, mažai yra. Ir baltosios rasės didžiuma žmonių nori gyventi, o ne mirti, ir veda kovą už taiką. Kanadoje ir vyriausybė pritaria taikai, o ne sauzudystei.

—o—

Kada kas užsimena apie Kanados francūzus, kurie gyvena Kvebeko provincijoje, visuomet įsivaizduoja, kad jie yra katalikybės tvirtovė Kanadoje. Jie esą visi labai religingi. Tikrumoje, tačiau, taip nėra.

Franūziškai kalbąs Romos katalikų juristas aną dieną išskėlė viršun, kad Kvebeko provincijos francūzai katali-

kai yra katalikai tik iš tradicijos ar papratimo.

"Mes mėgstame pigų tikrumą, prietaringus įsitikinimus ir fantastinius tikėjimus, kurie malonūs mūsų vaikiškam skoniui", pareiškė Kvebeko Aukščiausiojo teismo teisėjas Ouimet, kalbėdamas Montreale.

"Mes beveik nedarome nieko svarbaus neapsisaukę apsauginiu religiniu šarvu, blogai suprantamu, blogai žinomu ir blogai suvirškinamu.

"Mes natūraliai esame drąsūs, prietaringi, pavydūs ir nepasitikimi", tęsė jis.

"Mes linkę bėgti pas kunigą, negu kad imtis atsakomybės".

"Prie to, jie nesivaržo panaudoti kunigą ar religiją, kada jie mano, kad tas gali pagelbėti jiems biznyje ar politikoje".

Trumpai, religija yra jiems įprastas dalykas, plačiai naudojamas biznyje ir politikoje.

Faktinai, religija yra nemažas ginklas politikieriam. Ji padeda palaikyti tamsius žmones baimėje, paklusnume valdžiai ir išnaudotojams.

Laiškas iš Lietuvos

Gerbiama Liaudies Balso administracija ir gerb. Liaudies Balso visi darbuotojai:

Jūsų rašytą laiškutį, kuriame man pranešate, kad Kanados lietuvių savaitraštį yra užrašiusi M. Doveikienė, gavau. Taip, tai teisingai. Marija Doveikienė yra mano motinos sesuo. Su ja mes susirašinėjam. Aš jai nusiunčiu lietuviškų žurnalų, kurie jai, kaip ji man rašo, labai brangi dovana iš Lietuvos.

Tiesiog džiugu, kad toli už vandenynų yra leidžiamas lietuviškas laikraštis, kuriame tiek daug įdomių dalykų rašoma. Man asmeniškai šis laikraštis labai patinka, aš gavus naują numerį, jį perskaitau su didžiausiu atsidėjimu ir įdomumu nuo pradžios iki galo. Tai aš parašau ir savo tetai, gyvenančiai Hamiltone. Tikiuosi, kad mano teta pasirūpins atnaujinti prenumeratą ir toliau. Tikiuosi, kad visi gyvenantieji Tarybų Lietuvoje yra be galo dėkingi savo giminėms ar pažįstamiems užrašiusiems jiems prenumeratą.

Nuoširdžių linkėjimų Liaudies Balso administracijai ir visiems kitiems, kurie darbuojasi ir prisideda prie Liaudies Balso išleidimo.

Otilija Peikštenienė
Tarybų Lietuva

Išrodytų, kad Carl Tapscott choru dainuoja ant radio ser-
yra beisbolės žaidėjas, bet noviškas dainas. Jūs galite
faktinai jis su savo vyrų girdėti sekmadieniais po piet.

Negrai Stoja Kovon

S. KARPĖ

Visi žmonės kolonijose buvo visokiais būdais varžomi ir išnaudojami, bet negrai už vis labiausiai. Ši rasė pernešė daug paniekimo ir priepaudo. Negrai, kaip jau visiems yra žinoma, buvo perkami ir parduodami, kaip ir gyvuliai. Amerikon buvo atvežta daug negrų iš Afrikos ir parduota už pinigus.

Jungtinės Valstijos seniai nebe kolonija. Negrams buvo suteiktos lygios teisės. Bet eilėje valstijų ir šiandien negrai yra laikomi antraeiliais piliečiais. Vyriausiai pietinėse valstijose. Tenai jiems nevalia maišytis su baltaisiais traukiniuose, valgyklose, mokyklose ir net bažnyčiose. Bet šiandien negrai jau ne tie, kuriuos buvo galima pirkti ir parduoti.

Apie tai, kas dedasi Jungtinėse Valstijose, šiandien plačiai rašoma spaudoje, komentuojama ant radio ir televizijos. Jie ryžtingai kovoja už tygias teises visame kame. Bet su nemažesniu atkaklumu kovoja prieš juos pietinių valstijų baltieji. Jie nenorį klausyti net aukštesnių įstaičių parėdymų, pavyzdžiui, Aukščiausiojo šalies teismo.

Šiuo momentu pietinėse valstijose eina kova tarp negrų ir baltųjų dėl teisių parduotuvių kavinėse, kur negrams neleidžiama maišytis su baltaisiais. Tik įsivaizduokit, kas per padėtis. Parduotuvės kavinė negras negali sėdėti šale baltojo. Jam atsisakoma duotį maistą. Ir kada negrai, vyriausiai studentai, susėdę ima laukti, kol juos aptarnaus, ateina policija ir areštuoja. Areštuojuama šimtais.

Kita vieta pasaulyje, kur baltieji griebiasi dar žiauresnių priemonių prieš negrus, kad palaikius juos atskirtais nuo baltųjų, yra Pietų Afrikos Sąjunga. Tenai 3,000,000 baltųjų (ne visi, žinoma ir

jie pritaria vyriausybės žygiams) nori palaikyti 12,000,000 negrų tam tikruose rajonuose. Kur jie buvo įsimaišę į baltųjų distriktus, iš ten jie keliami lauk. Įvesti tam tikri pasai, be kurių negras negali būti nei valandos, dieną ar naktį.

Tokia negrų pažeminimo politika iššaukė negrų opoziciją ir demonstracijas. Ir štai, šiomis dienomis, baltųjų policija davė savo atsakymą į tās demonstracijas. Iš šautuvų ir automatių šautuvų arti 80 nušovė ir arti 200 sužeidė. Šiuo žiaurumu pasipiktinęs visas pasaulis.

Atrodo keista, kad aukštos civilizacijos šalyse vyksta tokie dalykai. Keista, kad žmonės, kurie dar skaitosi krikščionimis, kurių tikėjimas sako, kad dievo akyse yra visi lygūs, kaip balti, taip ir juodaodžiai, veda tokią žiaurią politiką linkui negrų.

Mokslas yra įrodęs, kad negrų rasė nėra žemesnė už kitas. Jei negrai apamai daugiau atsilikę, tai dėka jų išnaudotojams ir pavergėjams. Bile rasė gali būti tokioje padėtyje, jei yra suvaržyta, pasmerkta skurdui. Geresnis gyvenimas, apšvieta ir kita gali padaryti negrus tiek pat kultūringais ir pažangiais žmonėmis.

Jungtinėse Valstijose negrai jau yra davę mokslo, meno ir kitų žymių žmonių. O dos spalva nieko bendra neturi.

Moralinio atsiginklavimo vadovams čia atsidaro labai plati dirva. Jie turėtų imtis darbo, kad tuos rasinio persekiojimo vadovus atvedus prie "šventos dvasios". Nemorališkesnio dalyko, kaip rasinis žmonių paniekimas, juk negali būti.

Tiems moralinio atsiginklavimo vadovams reiktų atsiminti, kad jeigu jie neatvers baltųjų rasistų prie

Supažindina su Liaudies Gyvenimu

Globe ant Mail reporteris Frederick Nossal praneša iš Kinijos, kad Kinijos vyriausybė įvedė patvarkymą, kurs reikalauja, kad valdininkai, profesoriai ir kiti taip vadinami baltkalnierių padirbėtu provincijoje tarp valstiečių. Tuomi norima supažindinti tuos žmones su liaudies gyvenimo sąlygomis, kad jie paskui geriau stengtųsi dirbti už liaudies būvio pagerinimą.

Atrodo, kad labai teisingas ir naudingas patvarkymas. Susipažinę su darbo žmonių gyvenimo sąlygomis, tie baltkalnierių geriau supras, kodėl vyriausybė imasi vienių ar kitų priemonių tu masių gerbūviui pakelti. Jie taip pat geriau supras, kodėl jiems patiems tenka atsisakyti nuo prabangos, kurios jie norėtų. Be to, būdami tarp masių, kad ir neilgam laikui, jie gali padėti toms masėms pakilti apšvietai ir kultūroje.

Tokia tvarka būtų gera ir pas mus. Jeigu valdininkai ir kiti baltkalnierių arčiau pažintų darbo žmonių gyvenimą, gal daugiau atydos kreiptų į darbo žmonių reikalavimus. Dabar jie neturi supratimo apie kitų gyvenimą. Jie įsivaizduoja, kad visi taip gyvena, kaip jie.

Kubos Vyskupai Pakėlė Galvas

Pranešimai iš Havanos teigia, kad aštuoni Kubos vyskupai prausė laišką perskaitymui visose bažnyčiose. Tame laiške jie nuogastauja, kad Kuboje skverbiatis komunizmas.

Kaip žinia, Kuboje nebuvo ir nėra jokio komunizmo. Kubos vyriausybė įveda eilę reformų, bet jos nieko bendra neturi su komunizmu. Imkime, pavyzdžiui, žemės reformą. Tokia reforma buvo pravešta Lietuvoje krikščionims demokratams valdant.

Jeigu valdžia perima vieną kitą kompaniją, priklausančią svetimiems, nacionalizuoja banką ar ką panašaus, tai taip pat nieko nauja. Francijoje ir Italijoje po karo buvo daug įmonių ir kitų užvedimų nacionalizuota už tai, kad jų vadovai kooperavo su hitlerininkais.

"dvasios šventos", tai negrai taps komunistais, nes tenai, kur valdžioms vadovauja komunistai, nėra rasinio ar tautinio persekiojimo. Visi piliečiai yra lygūs. Diskriminacija baudžiama pagal įstatymus.

Religinės Apeigos Ir Mikrobai

Feodalizmo laikais ir vėsupažindinimas su užkrečiamaisiu Europoje nepaprastai plito užkrečiamosios ligos: maras, raupai, cholera, dėmėtoji šiltinė. Prie jų plitimo prisidėjo ir bažnyčia, kurios skleidžiamos pažiūros buvo nukreiptos prieš mokslinius ligų profilaktikos ir gydymo metodus. Bažnyčios atstovai skelbdavo, kad visas ligas sukelia dievo rūstybė ar piktosios dvasios. Todėl, esą, ligas reikia gydyti tik bažnyčios rekomenduojama maiš būdais: maldomis, aukomis, "švęstu vandeniu", "stebuklingų" vietų lankymu. Kovą prieš užkrečiamas ligas žymiai apsunkindavo bažnyčios atstovų skelbiamas kūno niekinimas, jo apeleidimas, švaros neprisilaikymas. Bet kokie mėginimai skleisti masių tarpe sanitarines - higienines žinias buvo laikomi erėzija ir griežtai persekiojami.

Triuškinantį smūgį šioms religinėms pažiūroms sudavė mikrobiologijos mokslas. Jis galutinai sugriovė bažnyčios pažiūras apie antgamtišką užkrečiamųjų ligų kilmę ir sudarė mokslinį pagrindą efektyviai kovai prieš užkrečiamas ligas.

Mūsų šalyje labai didelis dėmesys skiriamas sveikatos apsaugai. Žmonės nemokamai aptarnauja platus poliklinikų ir ligoninių tinklas. Augant plačių masių materialinei gerovei, bei kultūriniam lygiui, gerėjant sveikatos apsaugai, įvairių susirgimų, jų tarpe ir užkrečiamųjų ligų, skaičius nepaprastai sumažėjo. Labai svarbią reikšmę kovoje prieš infekcines ligas turi žmonių

supažindinimas su užkrečiamųjų ligų profilaktika, elementariais higienos ir sanitarijiniais reikalavimais. Todėl tenka išaiškinti ir tuos užkrečiamųjų ligų perdavimo veiksnius, kurie susiję su religinių apeigų atlikimu. Šis klausimas aktualus mūsų respublikos sąlygomis.

Religinės apeigos susiformavo tais laikais, kai žmonių žinios apie užkrečiamųjų ligų sukėlėjus bei jų perdavimo kelius buvo labai menkos. Todėl šiuolaikinėse religijose yra nemažai nehygieniškų apeigų. Iš jų ypač reikia pažymėti: kryžiaus, bažnyčios grindų, įvairių relikvijų, kunigo rankos bučiavimą; pirštų mirkymą "švęstame" vandenyje ir lūpų vilgymą žegnojantis. Į bažnyčią ateina daug žmonių, kurių tarpe būna ir sergančių įvairiausiomis užkrečiamomis ligomis (jų simptomai gali būti ir nepastebimi), ir sveikų, užkrato nešiotojų, ir sergančių chroniškais ligomis — tuberkulioze, sifiliu, trachoma, dizenterija ir t. t. Antai, pabučiavus kryžių, galima užsikrėsti angina, įvairiais pūliniais uždegimais, vidurių šiltine, dizenterija, paratifu. Vaikai itin lengvai gali užsikrėsti difteritu, poliomieliu ir kt. Tikintieji, naudodamiesi "švęstu" vandeniu, gali užsikrėsti žarnyno užkrečiamomis ligomis (vidurių šiltine, dizenterija), trachoma bei niežais. Bažnyčioje vien dėl susigrūdimo labai greitai plinta gripas, yra palankios sąlygos plisti tuberkuliozei ir poliomieliui. Pavojus užsikrėsti užkrečiamosiomis ligomis dar

labiau padidėja religinių švenčių metu, kai bažnyčioje susirenka daugiau tikinčiųjų.

Kauno Valstybinio medicinos instituto mikrobiologijos katedros laboratorijoje buvo atliktas Soboro, Katedros ir Aukštaičių gatvėje esančių bažnyčių kai kurių objektų bakteriologinis patikrinimas. Bakteriologiškai buvo tikrinamas "švęstas" vanduo ir kryžiaus bučiuojamos vietos.

"Švęstas" vanduo bakteriologiniam įvertinimui buvo tiriamas siekiant nustatyti žarninės lazdelės titrą (koli-titrą). Koli-titru vadinamas tas mažiausias vandens kiekis, iš kurio pasėjus išauga žarninė lazdelė.

"Švęsto" vandens koli-titras buvo nustatytas specialioje Eikmano terpeje. "Švęsto" vandens, paimto iš bažnyčios, esančios Aukštaičių gatvėje, koli-titras siekė 28, o iš Katedros bažnyčios — 17. Koli-titro nustatymas parodo vandens užteršimo laipsnį. Ypač pavojingas vandens užteršimas išmatomis, nes kartu su išmatomis į vandenį gali patekti vidurių šiltinės, dizenterijos bakterijos. Vandeny surasti ligas sukeliančius mikrobus sunku, todėl pagrindiniu vandens užteršimo rodikliu laikoma žarninė lazdelė — nuolatinis žmogaus ir gyvulių žarnyno įnamis, nes ji gerai

išsilaiko vandenyje ir lengvai surandama. Geriamojo vandens koli-titras turi būti didesnis kaip 300. Mūsų nustatytas bažnyčių "švęsto" vandens koli-titras 28 ir 17 rodo, kad jis yra užterštas išmatomis, mirkant jame nešvarius pirštus. Toks vandens užteršimas sudaro sąlygas plisti sunkioms žarnyno užkrečiamosioms ligoms.

Kryžiaus bučiuojamos vietos (iš Katedros) bakteriologinis tyrimas buvo atliktas tokiu būdu: striliais vatos tamponais buvo nušluostyta kryžiaus bučiuojamoji vieta ir taip surinkti mikroorganizmai buvo pasėti ant specialių mikrobams auginti maitinamųjų terpių (kraujo agarų, cukraus buljono ir kt.). Iš ligas sukeliančių mikrobu išaugo hemolizinis streptokokas. Šis streptokokas sukelia angina, rožę, skarlatina, pūlinius susirgimus, sepsį (kraujo užkietėjimą), širdies, sąnarių pažeidimus ir t. t.

Kaip matome, bažnyčių apeigų metu galima apsikrėsti įvairiomis ligomis. Tikintieji, dažnai ir patys nežinodami, iš bažnyčių parsineša žmogaus priešų — mikrobu.

V. Kantauskas

Gydytojas-bakteriologas,

V. Murauskas

Medicinos inst. vyr. dėstytojas
(Mosklas ir Gyvenimas)

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

L. Svirplys, Windsor, Ont., prisiuntė naują prenumeratą.

J. Sinkūnas, Toronto, pridodamas paskelbti dukters ir būsimo žento viešą padėką, paaukojo \$4.00.

A. Bartkevičiai, Toronto, atnaujino prenumeratą į Lietuvą ir paaukojo 50 c.

P. Kunčys, Port Arthur, Ont., atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė \$7.50 už jam persiunčiamą iš T. Lietuvos gaunamą literatūrą.

P. Zabiela, Verdun, atnaujino prenumeratą Lietuvon.

M. Vidruk, Winnipeg, atnaujino prenumeratą į Lietuvą ir prisiuntė nuo J. Matiuo atnaujintą prenumeratą Lietuvon su 50 c. aukų.

P. Gavėnas, Vanessa, Ont., lankydamasis Toronte pridavė atnaujintą prenumeratą ir nuo vieno skaitytojo \$1.00 aukų.

J. Valaitis, Toronto, pridavė naują prenumeratą ir nuo V. Mediko \$1.00 aukų.

S. Paberis, Windsor, Ont., prisiuntė naują prenumeratą užrašytą P. Petručio į Lietuvą.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

A. A. Gužauskai, Toronto, \$1.00;

V. Zinaitis, Welland, Ont., \$3.00;

B. Žukauskas, Toronto, \$1.00;

T. Karosas, Toronto, \$1.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Ekspedicijos nariai ištyrė nemažą "naujosios" genties gyvenamą plotą. Ekspedicijos surinkta medžiaga rodo, kur yra australiečių genčių liekanų.

Baltųjų kolonizatorių išvytos į nederlingas Centrinės Australijos dykumas, šios gentys pasmerkto išmirti.

Greičiausias paukštis

Greičiausias paukštis yra nesūlysi. Jo skridimo greitis 144 kilometrai per valandą.

Pirmą kartą paukštis pralenkė 1912 metais lakūnas Vedrinas, per valandą nuskrėdęs 164 kilometrus.

Šiuo metu lėktuvo greičio rekordas — 2,500 kilometrų per valandą.

BONNA. — Bavarijoje, kuri yra dalimi Vakarų Vokietijos, miestų viršininkų rinkimuose laimėjo Socialistų partija. Jos kandidatai gavo beveik 40 procentų balsų, o Krikščionių partija tik apie 35 procentus.

Iki šiol laimėdavo krikščionys, kurie remia Adenauer politiką.

Įvairenybės

Australijos dykumų žmonės

Atradus Australiją, joje gyveno 300,000 čiabuvių. Dabar jų tebėra 50,000. Baltiesiems ateiviams buvo reikalingos derlingos žemės, ir jie išvydavo ar tiesiog sunaikindavo šių žemių šeiminkus.

Ir dabar daugelis iš išlikusių genčių mažai iširtos, o yra ir tokių, apie kurių buvimą pirmą kartą sužinome.

Štai ką pasakoja amerikiečių žurnalistas Hari Roskolenkas apie savo atsilankymą labiausiai atsilikusioje bušmanų gentyje.

"Bušmanų genties žmonės nieko nesėja, nieko neaugina, negamina. Jie gyvena taip, kaip gyvena jų protėviai prieš tūkstančius metų. Bušmanų gentis savo egzistavimui tenaudoja tą, ką duoda gamta".

Žurnalistas norėjo nufilmuoti genties gyvenimą, bet greit įsitikino, kad tai padaryti ne taip lengva. Kai jis pabandė nustatyti kinokamera, ji jį pasipylė strėlėmis. Tiktai magnio plikstelėjimas išgelbėjo padėtį, kitaip jo užrašai ir kinokadrai būtų amžiams likę dykumoje...

Australiečiai suriko iš siaubo, nes tokį reginį išvydo pirmą kartą. Be to, tuo metu dargi pradėjo lyti. Lietus

dykumoje po ilgos sausros! Bušmanai lietu laikė didžia dangaus dovana, o Hari Roskolenkas nelauktai tapo jų gelbėtoju.

Įdomią ekspediciją neseniai buvo surengę Australijos mokslininkai. Centrinėje Australijoje jie aptiko naują gentį — pintibu. Tai irgi labai atsilikusį gentis. Ji gyvena mažomis grupėmis didesniame kaip 100 kvadratinė km plote. Jie, skirtingai nuo bušmanų, "leidosi" studijuojami ir mokslininkus sutiko draugiškai.

Australiečių ekspedicija nustatė, kad pintibu gentis seniai nebendruoja su kitais žmonėmis; jie gyvena taip, kaip pirmieji akmens amžiaus atsiskyrėliai-klajokliai. Jie iki šiol išgauna ugnį trynimu ir tai atlieka gerai ir greitai — per vieną dvi minutes. Pintibu nenešioja drabužių, išskyrus raiščius ant dubens. Jų kaklus puošia papuošalai iš žmogaus kaulų. Minta jie pelėmis, žiurkėmis, driežais, vabzdžiais ir žolėmis. Kirmėles, vikšrus, sraigės jie pakepa.

Nepaisant sunkių gyvenimo sąlygų, pintibu žmonės atrodo visiškai sveiki. Bet tai nereiškia, kad jie neserga: daugiausia jie kenčia nuo trachomos.

Mirus

Viktorui Masiui

Reiškiame nuosirdžią užuojautą velionės liūdesyje paliktai žmonai, sūnams, dukterims, marčioms, žentams, anūkams ir visiems velionies giminėms ir artimiesiems.

Toronto Lietuvių Moterų Klubas

Su liūdėsiais ir gailėsčiais širdyse minime dviejų metų sukaktį nuo mirties

John Barnett

Mirusio balandžio 8 d., 1958 m.

Liūdėdami minime iš mūsų tarpo mirties išskirtą sūnų ir brolių.

Sesuo Frances ir brolis Eddie Barnett
Motina Mary ir Petras Vaitkai,

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Montrealiečiai pagerbė Kazius ir Juozus per vakarienes. Anutės, tai išgirdusios, neapsileido. Nors Onos vardadienis pripuola vasaros laike, bet šventos Onos Pašalpinės Draugijos narės kovo 26 dieną suruošė vakarienę parapijos svetainėje, pavaišino dalyvius ir visi vakarą praleido smagiai.

Serga A. Tamkevičius. Randasi Viktorijos ligoninėje. J. Balčiūnas gydosi namie. Linkiu jiems greitai pasveikti.

L. P. Stankevičiai susilaukė dukrelės.

Policija perspėja montrealiečius, kad vėl pradėti platinėti netikri amerikoniški popieriniai pinigai po \$100.

Vienas platintojas sugautas Montreale, o du montrealiečiai sugauti Philadelphijoje.

Policija prašo pranešti jai, jeigu kas pastebėtų tokius platintojus.

Canada Cement Montreale pradėjo naudoti vietoj žmonių televizija.

TV saugo eilę mašinų ir jei kas atsitinka, sargas pamato ir greitai pašaukia taisytoją. Vienas žmogus gali sekti daugelį mašinų.

Toks įtaisas palengvina darbą, nes nereikia žmogui sėdėti dulkėse ir kvėpuoti jas. Bet tuom pačiu metu išmeta lauk eilę darbininkų.

Teismas nubaudė H. Cote \$1,000 už spausdinimą netikrų Army and Navy ir Irish Sweepstakes tikietų. Jo pagalbininkas J. Sylvain nubautas \$100.

Padarius kratą rasta virš 500,000 tikietų dėl išsiuntinėjimo po visą Kanadą.

Montrealo bankieriai savo pasitarime priėmė kreipimąsi į federalę valdžią, kad ji uždraustų miestų bei valsčių valdyboms skolintis pinigų užsieniuose.

Tuom pat kartu federalė valdžia turinti padėti savi-valdybėms gauti paskolas viduje.

Girdi, New Yorko bankieriai ir taip jau likę mūsų miestų gaspadoriais.

Nuo 1946 metų kanadiečiai prasiskolinę \$20,000,000,000.

Šiemet Montrealo prielauką atidarė Kanados prekinis laivas Eskimo. Jis įplaukė prieplaukon kovo 24 dieną.

Pagal tradiciją, kapitonui įteikta auksinė nendrė.

Virš 400 Montrealo gydytojų turi šerų vaistų gaminių įmonėse, nors Kvebeko provincijoje tas įstatymais draudžiama.

Gydytojas P. T. Royat patarė montrealiečiams vieną dieną į savaitę nevalgyti, jei nori būti sveikais.

Taipgi ir kitomis dienomis gerai pavalgyti ryte ir per pietus, tik ne vakare.

B. K.

Reumatas

Doc. A. Žiugžda

(Tąsa)

Mokslas atskleidžia vis naujas aplinkybes, turincias reikšmės reumatui išsivystyti arba progresuoti. Tarybinis mokslininkas G. Zaleskis atliko daug tyrimų, kuriais remdamasis, mano, kad reumatą sukelia labai smulkus

mikroorganizmas — reumatinis virusas, o streptokokai tikrai padeda virusui įsikverbti į organizmą. Užsienio autoriai Glynas, Holborou ir kiti, taip pat kai kurie tarybiniai mokslininkai (jų tarpe Kauno profesorius J. Kupčinskis) yra gavę papildomų duomenų apie ypatingas antikūnių rūšis, vadinamuosius autoantikūnius, kuriuos gamintis skatina streptokokų ar kitų veiksmų sužaloti organizmo audiniai ir kurie veikia ne tik prieš streptokokų ir apardytų organizmo medžiagų junginius, bet ir prieš patį organizmo jungiamąjį audinį. Vadinasi, organizmo apsiginamosios jėgos tam tikromis sąlygomis ima likdyti paties organizmo gyvybinę veiklą. Atskira s reumato išsivystymo klausimais įvairūs autoriai laikosi nevienodų pažiūrų. Dėr nėra visai tiksliai apibrėžtas nervų sistemos vaidmuo apsiginamosiose reakcijose. Kai kurios esminės reumato sritys dar tebėra tiriamos. Tačiau jau gerai žinoma daugelis aplinkybių, padedančių išsivystyti reumatui. Taigi galima numatyti ir priemones, kaip apsisaugoti reumato ir kaip taisyklingai gydyti jį, jeigu jis jau spėjo išsivystyti.

Šiuo metu tikrai žinoma, kad šios ligos lengviau išvengti tada, kai jungiamojo audinio sistema patvari, organizmas sugeba gaminti reikiamą bakterijų veiklą neutralizuojančių antikūnių kiekį, vidaus sekrecijos sistema gerai veikia ir organizme nesusidaro palankios sąlygos įsikverbti į jį bakte-

rijoms — streptokokams arba virusams. Tiek organizmo reagavimas į persalimą, tiek ir į kraujyje cirkuliuojančias bakterijas pirmiausia priklauso nuo jo nervų sistemos sugebėjimo taisyklingai atsakyti į įvairius, dažnai labai skirtingus dirgintumus. Taigi, apsisaugojant nuo reumato, didžiausią dėmesį ir reikia skirti minėtoms aplinkybėms.

Yra daugelis neginčijamai svarbių priemonių, padedančių apsisaugoti nuo reumato. Kadangi akstiną streptokokams įsikverbti į kraują apytaką labai dažnai sudaro persalimas ir su juo susijusios aplinkybės, tai labai svarbu užsigrūdinti sistemingai apsitrinant vėsiu vandeni, sportuojant, išskylaujant ir pan. Grūdinantis iš-treniruojamos taisyklingesnės atsakomosios organizmo reakcijos į šaltį, drėgmę ir kitus nepalankius poveikius, dažnai paruošiančius dirvą reumatui.

Taip pat svarbu nuosekliai prižiūrėti dantis ir migdolines liaukas, taisyklingai gydyti pasitaikančius gerklių uždegimus ir dantų susirgimus, įvairius kvėpavimo takų katarus, taip pat išoperuoti migdolines liaukas, jeigu tam yra medicininis, gydytojo specialisto nustatytas pagrindas. Šie veiksmai žymiai sumažina galimumą bakterijoms gausiau įsikverbti į kraują apytaką net ir persalus ar dėl kitų priežasčių atsідūrus reumato atžvilgiu nepalankioje padėtyje. Streptokokai gali patekti į organizmą ir iš aplinkos, kur juos kartais skleidžia kiti asmenys, kalbėdami, kvėpuodami, čiaudėdami. Todėl svarbu, kad būtų tyras oras masinio žmonių buvimo vietose — bendrabučiuose, mokyklose, auditorijose, kinuose, teatruose, sporto salėse. Svarbu siekti asmeninės švaros, dažnai keisti nosines, taip pat teisingai gydyti ir izoliuoti anginomis sergančius asmenis. Higieniškai gyvenant ir įdiegiant sanitarinius įgūdžius visoje visuomenėje, pavojus susirgti reumatu ir daugeliu kitų ligų žymiai mažėja.

Vis dėlto reikia pripažinti, kad net ir prisilaikant tokių sanitarinių normų, atskirais atvejais galima susirgti angina, gripu, kataru, kurie gali paruošti kelią reumatui. Tokiais atvejais reikia tiksliai vykdyti gydytojo nurodymus: kartais pakanka kelias dienas pagulėti, o kai kada tenka gydytis penicilinu ar kitais vaistais.

Grūdinantis, taip pat nepasiduodant žalingiems įpročiams — alkoholizmui, rūkymui ir kt., organizmas taisyklingiau reaguoja į įvairius aplinkos poveikius ir pilnavertiškiau veikia tos jo sistemos, nuo kurių priklaus-

so aktyvus pasipriešinimas bakterijoms ir jų produktams, jų tarpe nervų ir vidaus sekrecijos organų sistemos. O ši aplinkybė visados gali įgauti lemiamą reikšmę tada, kai organizmui išskyla reumato grėsmė.

Šiuo metu ne visados galima efektyviai padidinti natūralų jungiamojo audinio atsparumą. Tačiau žinoma, kad, nesaikingai kaitinant saulėje, dažnai ir neatsargiai susiduriant su rentgeno spinduliais, neapdairiai gydantis vaistais (sulfamidais, penicilinu ir kt.), tam tikromis sąlygomis jungiamasis audinys gali tapti lengviau pažeidžiamas. Tad viso to reikia vengti.

Gana dažnai reumatas vystosi nepastebimai, ir tik nedidelis, tartum nepagrįstas silpnumas, nežymus prakaitavimas arba širdies plakimas gali sukelti neaiškų besivystančios ligos įtarimą. Esant tokiems reiškiniams, o ypač jauname amžiuje, reikia kreiptis į gydytoją. Šiuo metu galima labai tiksliai įvertinti daugelį reumato vystymosi požymių: bakterijų išskiriamų kenksmingų medžiagų (pvz., hialuronidazės) ir organizmo apsiginamųjų jėgų (antikūnių ir hormonų) veiklumą, jungiamojo audinio atsparumą arba jo pažeidimo laipsnį, taip pat įvairių kitų svarbių sistemų veiklos sutrikimo laipsnį. Tarybinė medicina turi daug tikslių priemonių anksti atpažinti reumatui ir jam gydyti. Kaip reikia gydytis, kiekvienu atveju gali numatyti tik gydytojas, smulkiai ištyręs sergančio žmogaus organizmą. Dėl to klaidą daro tie asmenys, kurie nepasitarę su gydytoju, ima pati savarankiškai gydytis stipriai veikiančiais prieš reumatinius vaistais, kartais galinčiais ir pakenkti organizmui (kortizonas, adrenokortikotropinis hormonas, piramidonas, butadionas, reopirinas ir jiems artimi vaistų preparatai).

Reumatas pasižymi ban-guojančia eiga. Per kelias savaites jis, paprastai, pamažu aprimsta, grįžta jėgos, susirgęs asmuo vėl pradeda dirbti. Tačiau visą tolesnį gyvenimą reikia saugotis, kad reumatas neatsinaujintų.

Šiuo metu nėra jokios ypatingos universalios priemonės, kuri viena apsaugotų nuo reumato sveikuosius ir neleistų jam progresuoti, jei organizmas jau paliestas šios ligos. Tik kruopščiai derinant daugelį paprastų priemonių, galima patikimai išvengti reumato. Todėl kuo didžiausią dėmesį reikia skirti fizinei kultūrai, gamybinei gimnastikai ir higieniniams įpročiams vystyti.

(Mosklas ir Gyvenimas)

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kery

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JUS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Ar žinote, Kad:

Afrikos Sachara užima 2,480,000 ketvirtainių mylių. Inžinierių apskaičiavimu, Sacharoje 3 ketvirtainių mylių plote galima gauti daugiau saulės energijos, negu visos Francijos elektros stotys duoda.

Jamaica sala atrasta 1494 metais. Ji turi 4,500 ketvirtainių mylių. Pradžioje kolonizavosi ispanai, o vėliau perėmė britai.

1692 metais saloje buvo didelis žemės drebėjimas, kurio metu žmonės labai nukentėjo.

Sala atsižymi gražiais gamtovaizdžiais, geromis maudynėmis ir palankiu klimatu.

Baffin sala Kanados šiaurėje turi 183,800 ketvirtainių mylių. Tai didžiausia sala Kanadoje.

Brazilijoje didesnę metų pusę siaučia vėtros su per-

kūnijomis. Indonezija yra antra vieta, kur vėtros su perkūnijomis siaučia 180 dienų.

Pietų Afrikoje 17,000 negrų dirba vario kasyklose. Vienas darbininkas uždirba per metus \$37.00. Visi bendrai per metus gauna \$629,000.

Ten pat dirba 1,700 baltųjų, kurie per metus bendrai gauna \$2,500,000 arba apie \$148 kiekvienas.

O kasyklų savininkai, kurie gyvena Londone, Paryžiuje ir New Yorke, gauna pelno per metus \$20,000,000.

Virš 62 procentų Kanadoje iškasamų žaliavų išvežama užsienin, vyriausiai į Jungtines Valstijas.

Kanadoje 1958 metais džioga sergančių gydymui išleista \$40,000,000.

Profesorius S. Strumilinas sako, kad už 20 metų Tarybų Sąjungoje maistas, drabu-

žiai ir apsiavimas bus duodama žmonėms veltui, pagal reikalą. Bus dirbama 4 val. į dieną.

Montrealietis

Apsaugoti krokodilus

"Išgelbėti krokodilus mūsų pareiga!" — nerimastingai 120 mokslininkų-gamtininkų balsai susiliejo į vieną "Krokodilų apsaugos" peticiją, kuri neseniai buvo pateikta Tarptautinei gamtos apsaugos sąjungai.

Sunku patikėti, kad tokius stiprius gyvūnus reikia globoti. Tačiau, žmonėms prasiškerbus į tolimiausius Afrikos ir Pietų Amerikos užkampius, krokodilai, ypač

Palaiykite Tuos Biznierių, Kurie Skelbiai LIAUDIŲ BALSĖ

jauni, masiškai naikinami. Jie medžiojami dėl odos, iš kurios gaminami rankinukai, portfeliai ir kt. Krokodilai darosi retenybė.

O, be kita ko, krokodilai — tai gyvos iškaskenos, be-veik nepasikeitusios per praejusius tūkstantmečius. Tuo

jie įdomūs mokslui. Be to, krokodilai naikina sergančias žuvis, žalingus vėžiagyvius, vabzdžius ir moliuskus — žodžiu, išvalo vandenį.

Krokodilų naudingumas, suprantama, verčia susirūpinti jų apsauga.

DOMESIIII

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiėpų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynę, skarūčių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos, išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.
WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.
EDMONTONE: — 10803 — 95 St.
VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIOJŲ GYVENANČIŲ DĖMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą

siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime muito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiūšime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau.

LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti nedaugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DĖMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

R. LUKINSKAS

Nepaklusnūs Dievui

Ištraukos iš apysakos

(Tąsa)

Nastė sarkastiškai nusijuokė.

— Ne kaimyno, baudžiauninko krikštateviui reikėjo, tėveliuk, už tai jis tave nusipirko. Kaipgi tu nesupranti?

— Nutilk! — dusliai sušniokstė Klimas kaip vėjas pušų viršūnėse, bet Nastė neišsigando. Prisiglaudė prie jo peties, paglostė šviežiai nuskustą skruostą, pabučiavo du kartus.

— Tėveliuk, mano mielas. Argi tu tiki, kad Dumčius tau daugiau gero trokšta, negu aš? Kaip gera tau būtų pas mane. Gyventum sau be vargo, be rūpesčių, tai lovele minkštai pakločiau... Kam gi tau, tėveliuk, bevargti?

Klimas atstūmė dukterį nuo savęs, bet jo veido raukšlės sušvelnėjo.

— Eik, eik, vaikeli. Daug tu išmanai apie gyvenimą. Pagyvensi, paminėsi tėvą geru žodžiu, kad žemės kąsnėlių paliko. Ar liga, ar nelaimė kokia, o žemė vis maitinojė lieka. Neišsivadėk jos, Nastut. Pradžioje, nors ir nedaug, vis kokį litą-kitą atneš, apmokės vargą, kad dabar pasispausi. O paskum... prisipirksi daugiau...

Motina, jau pasiruošusi bažnyčion, nutraukė jų kalbą, kurį vis vien nežadėjo baigtis susitarimu.

Palydėjęs dukterį iki Dumčiaus sodo tvoros, dar kartą priminė:

— Šitokia žemė, Nastut. Kaipgi ją apleisti? Kad ir dešimt hektarų man duotų už šitą gabaliuką, aš nemainyčiau. — godžiomis akimis jis apvedė įkalnėlę, kurioje tvarkingomis eilėmis pūsojo tamsios obelių kepurės.

—

Sekmadienio rytą jie abu du nuėjo pas tėvus.

Ruduo buvo sausas ir šiltas. Vps tik pakilusi į ploną dangų saulė kepino kaip vidurvasarį. Trečia savaitė nebuvo lietaus, o dangaus mėlynėje nesimatė nė vieno debesėlio. Suskeldėjo perdziūvusi žemė, vieškeliai apsiklojo karštų dulkių patalu, pakelės medžiai sustingę ir dulkėti stovėjo nejudrūs, tarytum dekoracijos scenoje. Net ir pernokęs obuolys nepajėgė pats nukristi nuo šakos, laukdamas nors menkiausio vėjelio pūstelėjimo.

Nevėdinamoje Klimo pirkelėje buvo karšta ir tvanku kaip duonkepėje krosnyje. Klimas vienmarškiniis, atsilapojęs plačią krūtinę,

sėdėjo gale stalo ir, į molinį asotį atrėmęs apmusijusią veidrodžio šukę, skutosi barzdą. Pakaitomis su tamsiais šešėliais ant stalo gulėjo netaisyklingi saulės šviestos lopai, sukarpyti jau prarėtusių atžagareivio uosio lapų.

Į Žilvydo pasveikinimą Klimas neatsakė, tik tvirtiau paspaudęs skustuvą patraukė per žandą.

Nastė pajuto, kad pirkelėje padvelkė kapų šalčiu. Ji trumpai susižvalgė su Mykolu ir privedė jį prie tėvo.

— Tėveliuk, susipažink, pasisveikinkit su Mykolu. Čia tavo žentas bus... aš... atėjome pranešti...

Tėvas nė nepažvelgė į būsimąjį žentą. Stovėjo, sunkiai alsuodamas, kažkur virš Nastės galvos įspyręs nieko nematančias akis.

Nastė paėmė jį už rankos ir nuvedė pasodinti krikštusuo lin, jo nuolatinė vieton. Klimas nusekė klusniai, kaip prijaukintas ėriukas. Atsisėdo, suspaudė delnais žandus ir tylom žiūrėjo į stalo lentą.

Pirmas prabilo Žilvydas, kažkaip nerangiai priėjęs prie Klimo.

— Nerūstaukit ant mūsų tėveli. Pamilome vienas kitą...

— Nėra už ką man ant tavęs rūstauti. Neturiu aš ko su tavim dalintis, — nepakeldamas akių, nutraukė jį Klimas.

— Nastutė... — O pas kunigėlį ant poterų jau buvot? — neišgirdusi, kad pradėjo kalbėti Žilvydas, pasiteiravo Klimienė. Klimas taip pat sukluso.

— Tėveli, tu gi žinai... Mes bažnyčion neiname... Nėtikime... negalime... — jaudinosi Nastė, siekdama bučiuoti tėvo ranką.

— O, viešpatie mieliausias! Be bažnyčios... Be šliubo... Nastut... — persigandusi Klimienė užlaužė pirštus. Klimas taip smarkiai truktelėjo iš dukters ranką, kad net alkūne pokštelėjo į sieną — sutirtėjo pirkelės langai, sužvangėjo indai lentynėlėje.

— Išėik! — baisiaus šniokstė.

Nastė virpėdama prisiglaudė prie Mykolo.

Klimo krūtinėje pratrūko ilgai tvinkęs sopulys. Nutrūko paskutinė gija, kuri jį dar rišo prie dukters.

— Būk prakeikta, nedėkingoji duktė! Tu šitaip atsidėkojai už mūsų kruviną vargą, už rūpesčius... — senis sukniubo ant stalo ir pra-

trūko gailia rauda, krūpčiodamas galingais milžino pečiais. — Tokią gėdą užtraukei mano žilai galvai. Būk prakeikta per amžių amžius...

— Jėzau Marija, tėvai, atsisvošėk! Ką tu dabar kalbi? — mirtinai persigandusi Klimienė šoko purtinti vyrą už peties. — Atsisvošėk, žegnokis, melskis.

Ji tikėjo, kad tėvų prakeikimas vaikams krinta iki septintos kartos ir, jeigu dabar Klimas neperprašys dievą už rūstybėje ištartus žodžius, niekuomet nematys laimės ne tik Nastė, bet ir tolimiausi jos ainiai. Nuplėšusi nuo sienos medinį pa juodusį kryželį, prispaudė prie vyro lūpų:

— Jokūbai, bučiuok nukryžiuotąjį...

Klimas, pažadintas lyg iš sunkaus alpulio, atstūmė kryžių, pasižiūrėjo į žmoną apstulbusiomis akimis ir baisiais suriko:

— Nutilk!

Klimienė nutilo. Klimas visiems laikams nutildė savo trobelėje kalbas ir juoką, amžinai užgesino šypsena savo veide, kuri ir taip retai tepasirodydavo.

Nastė ilgai negalėjo atsigauti nuo smūgio. Akyse it pilka šmėkla stovėjo tėvas prigesusiomis, paklaikusiomis akimis ir, rodos, vis kar-tojo tą patį:

— Būk prakeikta, nedėkingoji duktė.

Mykolas jos neramino, tik kai abu parėjo į Nastės kambarėlį, atsargiai paklausė:

— Kaip manai? Ar jis tau kada atleis?

Nastė lėtai papurtė galvą.

— Ne, mielas. Jis man niekuomet neatleis. Niekuomet... — pridūrė patylėjusi. Ji neverkė, stengėsi neverkti, bet ašaros pačios plūdo į akis. Gaila buvo tėvo, jo sielvarto, užnuodytų senatvės dienų, gaila ir savo pačios kūdikystės prisiminimų. Viskas paliko anoje pusėje.

— Ak, kodėl taip sutvarkytas gyvenimas? Pasakyk tu man, mielas, kodėl savo laimę reikia pirkti kitų kančia? — Nastė palenkė galvą ant Mykolo peties, o pirštais šiaušė trumpus, šiurkščius plaukus.

— Na, pasakyk, netylėk. Man taip sunku. Tu gi viską žinai.

— Tu prigulk, Nastut. Pailsėk. Gal užmigti galėsi. O paskum jau bus lengviau, — jis ją nuvedė į lovą. — Aš čia pasėdėsiu prie tavęs, — paėmęs kėdę pasistatė taip, kad galėtų žiūrėti jai į akis. Ji, pro ašaras šypsodama, išdykėliškai spyrėsi:

— Ne, ne. Neužmigsiu aš, jei nepasakysi. Aš pati sten-gsiuos atspėti. Galvosiu... galvosiu...

Nieko jis neaiškino. Kai jausmai įaudrinti, protas

jiems ne vadovas, nepadės jokie įrodymai.

— Miegok, miegok. Tu dabar jaunamartė. Nori, pasek-siu tau pasaką.

— Na, pasek, mielas. Taip kaip kūdikystėje tėvelis man sekdamo.

Kūdikystės prisiminimai iš naujo sukrėtė Nastę, bet Mykolas neleido juose paskęsti. Labai rimta veido išraiška jis pradėjo sekti nuobodžio pasaką, kurios Nastė dar nebuvo girdėjusi. Pradžioje ji klausėsi susižavėjusi, paskum ėmė išdykėliškai tildyti savo vyrą, o dar paskum netikėtai užėjo miegas.

Mykolas pasiėmė knygą, nuėjo prie atviro lango, bet neskaitė. Neramios mintys kankino ir jį. Ar ji išlaikys? Ar nepaluš? Ar suras kovoje savo laimę?

Aukštai padange praskrido gervių strėlė.

— Tėveli! Neverk, neraudok, tėveliuk! — Nastė pašoko lovoje ir nustebusi ėmė trinti kumščiais akis. — Kas čia? Kur aš?

Mykolas prispaudė delną prie jos kaktos.

— Miegok, Nastut. Gervės išskrenda. Sakė tau sudie. Tu jas girdėjai.

Miego Nastė nebenorėjo, ir krūtinėje buvo nebe taip sunku.

—

Naktį palijo trumpas, bet smarkus ir šiltas lietus. Par-yčiui žemė garavo kaip nuo ugnies nukeltas verdas kati-las. Viršum laukų ir kalvelių suposi palšas, nepermatomas rūkas. Čia pat, už kel-ių žingsnių, negalėjai įžiū-rėti jokio daikto. Sunku bu-vo suprasti, koks ryto me-tas: jau patekėjusi saulė ar dar ne. Tikrai nejprasta ry-to tyluma ir ramybė sakė, kad dar anksti, kad dar kai-mas nesukilęs. Nebaubė ge-nami galvijai, negirgždėjo svirtys, nesigirdėjo dalgius plakant, nors ir buvo patys vasaros darbymečiai. Tik aukštai, palšoje migloje, o gal ir virš jos, virveno nema-tomi ankstyvi vyturėliai, ret-karčiais suprunksdavo ga-nykloje arklys.

Rasa ant žolynų buvo to-kia didelė ir sodri, kad nagi-nėtos Klimo kojos bematant permirko ir apsunko. Įkyriai barbėjo į nagines rasotos smilgų viršūnės ir laukinių kanapių barzdos, o sunkūs žingsniai per pievą šitoje ry-to tyloje čurkšėjo išdavikiš-kai garsiai. Klimas ėjo kaip vagis, bijodamas sutikti žmo-gų, bijodamas atkreipti kie-no nors dėmesį. Lyg tyčia ant kalniuko, per kelis žings-nius nuo savęs, kur prasidė-jo Dumčiaus kelio taisyklės, jis išvydo iš miglos išnirusią žmogystą. Nespėjęs visiškai nieko pagalvoti, Klimas me-tėsi į šalį ir pasilenkė kni-binėti naginių apivarą, o iš tikrųjų vogčiomis laukė, kol žmogus praeis. Niekas pro

šalį nėjo ir nesigirdėjo žings-nių.

— Tfu, kad tave kur! — pagaliau atsigodojo, kad ten ne žmogysta, o suskurdusi laukinė slyva stypso. — Ko aš dabar kaip vagis koks še-šelio baidausi. Ar į svetimą daržą einu?..

Niekuomet gyvenime Kli-mui dar nebuvo tekę slėpti savo darbus nuo žmonių akių. Jeigu ko ir gėdijosi, ką slėpė, tai tik savo vargą, tik visišką nusigyvenimą, kurį skaitė laikinu ir vis laukė, kad šit, šit kaip ir šito rū-ko išplauks ilgai svajota lai-mė, ir viskas pasikeis. Bet laimės vis nebuvo, o vargas atginė čia, kur reikia ir sa-vo darbo gėdytis.

Atėjęs prie kelio taisyklės, nusimetė lopiniuotą švarką, persižegnojo, pasispiaudė delnus ir visa jėga užgulė kastuvą. Gal būt, jam pasi-seks iki ryto, kol sukils žmo-nės ir išsisklaidys rūkas, pa-baigti tuos griovius ir sugrįž-ti namo.

Molynas buvo įdžiūvęs kaip geležis, kastuvus gir-kšėjo į smulkius kalkinius ak-menis, darbas ėjo nespar-čiai, bet Klimas dirbo atkak-liai, sušilęs, suplūkęs, neat-i tiesdamas nugaros ir net ne-nubraudamas nuo kaktos prakaito.

— Labas rytas, tėveliuk. Tu toks ankstyvas.

Klimas krūptelėjo visu kū-nu, pamažų atsitiesė ir žiū-rėjo į dukterį savo šviesio-mis akimis, kuriose atsispin-dėjo nuostaba ir kažkoks iš-gastis. Iš rankų išslydęs kas-tuvas sužvangėjo prie kojų.

— Labas, Nastut. Kurgi tu taip anksti išsiruosei? — pagaliau kiek atsitokėjo ir pamatė, kad nebe taip jau ir anksti. Virš Eglyno buvo pa-kilusi saulė, nuo laukų iš-sisklaidęs rūkas, ir tik klo-niai vis dar tebeatrodė lyg pripilti šilto, putojančio pie-no.

Nastė į tėvo klausimą ne-atsakė. Pasilenkusį nusisky-nė laukinę aguoną, kurių čia raudonavo visas pulkelis ir, sukiodama pirštuose jos stie-belį, galvojo, kaip čia pradė-ti kalbą. Susitikimas su tė-vu ir ją nemažiau nustebino ir išgąsdino.

Iš namų ji išėjo iškilmin-gai rimta, kupina vidujinio džiaugsmo. Vakar vakare trumpam pas ją buvo užbė-gęs Mykolas. Tokio linksmo ir šnekaus Nastė jo dar nebuvo mačiusi. Kaip mažas vaikas džiaugėsi pirmaisiais laimėjimais, buvo įsitikinęs, kad ir toliau viskas eis kaip svestu patepta, o atsivėi-kindamas paliko Nastei ma-žutį įpareigojimą. Laikyda-mas jos abi rankas savosio-se ir žiūrėdamas į akis, pa-klausė:

— Sakyk, Nastut, ar galiu paprašyti tavęs vieno daly-ko?

Nastė iš laimės nurauco.

— Kam gi tu manęs klausai, mielas? Juk tu žinai... — Kaip ir kiekviena įsimylėjusi mergaitė, Nastė norėjo, kad iš jos reikalautų didelės aukos, o jis paprasė tik niekniekio. Tegu rytoj, jei nebūsianti labai užsiėmusi, kartas nuo karto žvilgteli į naująjį vieškelį. Jeigu ten pamatytu ką dirbant, tegu pranešanti Pranulio Jurgiui arba Medardui Urniežiui, o toliau jau jų reikalas. Stebėti vieškelį jis prašė taip, kad niekas į ją neatkreiptų dėmesio.

Nastė ji suprato saviškai. Žinoma, jis jos gailisi ir nori apsaugoti nuo galimų nemalonumų. Ji jam parodys, kad ji ne bailė. Prie vieškelio eis nesislapstydamas ir jei tik atras "streiklaužius", susidoros su jais ir be vyrų pagalbos. Iš kitur gi čia žmonės neateis, o kaimynams jos žodis dar šį tą reiškia. Mokės juos perkalbėti. Galės jos Mykolas pasidžiaugti, kad turi apsikrią talkininkę.

Ryta, kai tik šen ten pasigirdo dienos darbo garsai, apsirėngė ir išėjo prie naujojo vieškelio. Neskubėdama praėjo į vieną galą, pro Dumčiaus vienkiamį, iki pat tos vietos, kur netoli Didžiojo Eglyno naujasis vieškelis atsirėmė į senąjį. Kryžkelėje trumpą valandėlę pastovėjo, abejodama, ar neužsukus į tėvo namučius. Motina jau buvo atsikėlus ir riedėjo rytinę ruošą. Iš kamino tiesiai į viršų rūko dūmai, sugirzdėjo pakrypusios pirkelės duryms, per kiemelį su kibiru rankoje, pas savo "biculę" — taip Klimienė vadindavo žiląją ožką — šmukštelėjo ji pati, mažutė ir vikri kaip peilytė. Tėvo nesimatė. Gal jis jau buvo iškiūtines į Dumčiaus laukus, o gal dar tebe miegojo daržinėlyje. Šito Nastė ir pabijėjo. Atsikėlęs nustebęs, kur ji tokia ankstyva, ims kamantinėti. Jam nepameluosi — iš akių išskaitys...

Siek tiek pastovėjusi kryžkelėje, neryžtingai pasuko atgal: vėl pro Dumčiaus vienkiamį, pro mokyklą, Pakalniškių dvaro link.

Lankose lingavo vienmarškiniai vyrai, žvangėjo dangiai, ant kalno už mokyklos sodo pakvipo vystančiais dobilais. Tik naujasis vieškelis buvo apmiręs. Nastė pajuto lengvutį apmaudą — argi taip ir neteks vakare pasigirti Mykolui, kaip ji prie vieškelio "ėmėsi su streiklaužiais". Tik kai pakalnėje atpažino vienmarškinį savo tėvą, nuotaiką iš karto surūgo.

— Kur tu, Nastut, vaikštinėjai? — Klimas vėl pakartojo savo klausimą.

— Ėmė virpėti Nastės blakstienos ir trūkčioti lūpos.

— Tėveli... Tėveliuk... Kam gi tu taisy šitą kelią?

Tu gi žinai, kad visas kaimas atsiskakė.

— O kas jį taisy, Nastut? Ar tu? — Klimas paklausė irzliai ir priekabingai. Nemačius gėdos jausmas, kuris jį smaugė visą rytą, ėmė palapsniu peraugti į pikta pagiežą. Koks jos reikalas? Koki čia kišasi?

— Niekas, tėveli. Tegu žaliaduonis taisy, jeigu jam reikia.

Senis į dukterį dėbtelėjo baltomis.

— Svieto lygintojai pripūtė? Žilvydukas?

Pusiaus nesąmoningai ištaręs šituos Dumčiaus žodžius, Klimas pajuto, kad viduje kažkas sukunkuliavo ir užvirė. Jį apėmė baisus siutulingas pyktis prieš Žilvydą, prieš visus tuos "svieto lygintojus", kam jie į savo velniškas žabangas traukia jo nelaimingą mergaitę, jo Nastę. Aišku, ne ji pati susigalvojo vaikščioti čia dabar pagal vieškelį ir kurstyti žmones prieš valdžią.

— Žilvydukas, Žilvydukas, nesnekėk tu man, — švokštė įnirtęs, visai nesiklausydamas, ką jam kalba Nastė, nuraudusi kaip ta laukinė aguona, kurią drėgną ir nulėpusią ji maigė tarp pirštų.

— Visai ne Žilvydukas, tėveli. Tu tik suprask. Jums tas vieškelis nereikalingas, niekas jo netaiso, tik tu vienas. Pasižiūrėk...

— Nutilk! — suriko senis pamėlynaves ir, pagriebęs kastuvą, vėl ėmė įnirtingai gremžti akmenuotą, perdžiuvusį molį.

Šitas "Nutilk!" — pirkelėje skambėdavęs taip galingai ir bauginančiai, čia, laukų platybėje, išėjo kažkoks minkštas ir bejėgiškas, Nastės jis nebeįsėgšdino.

— Tėveliuk! — Nastė priėjo visai arti, beveik prisiglaudė skruostu prie jo peties ir paėmė abiem rankom už kastuvo.

— Neleisiu aš tau, tėveliuk, šito kelio kasti. Nereikia. Prieš visą kaimą gėda. Nekasi, gerai, tėveliuk? — ji prašė išdykėliška, truputėlį vaikiškai pasimaivydama, kaip ir anksčiau, kūdikystėje, norėdama iš tėvo ką nors išsimeilinti.

Klimas nebesuriko, neatstūmė dukters, tik tai žiūrėjo į ją savo šviesiomis akimis, nebe rūstaus milžino, bet greičiau nuskausto kūdikio žvilgsniu.

— Ko gi tu nori iš manęs, Nastut? Ar dar maža aš tau atidaviau? Nori, kad senatvėje su krepšiais išičiau... Bent motinos pasigailėtum, — senio balsas suvirpėjęs nutrūko. Jis vėl sugriebė kastuvą ir taip įnirtingai ėmė ardyti perdžiuvusią žemę, tarsi staiga būtų pajutęs, kad ne kas kita, o ji, šita akmenuota žemė, kalta už visas nelaimes, už pradžudytą gyvenimą, už apgautas viltis.

Nastė valandėlę pastovėjo, nuleidusi galvą. Akyse sužibo ašaros. Tėvas jai pirmą kartą prikišo, kad jai viską paaukojęs. Norėjo atsiprašyti, tarti jam ką nors labai švelnaus, paguodžiančio, bet pajuto, kad nepajėgs ištarti žodžio. Dar kartą pažvelgė į tėvą ašarotomis akimis ir nuėjo pamazu, koja už kojos, nieko prieš save nematydamas.

Netoliese upės brastos at rado dirbantį Vilką. Žmogelis, pamatęs mokytoją, dar už kelių žingsnių nusivožė nuo galvos kepurę ir laukė.

Nastė nežinojo, kaip su juo pradėti kalbą: pasitikėjimas saviimi buvo dingęs. Dingo ir visas prisimtojo uždavinio žavumas, visa romantika. Ne su šitais ji norėjo susitikti prie kelio. Tegu čia būtų buvę vyrai stiprūs, pikti ir aštraliežuviai, ji nebūtų pabijojusi su jais susikalbėti. Bet su Vilku... Ir taip jis žmogelis pribaugtas.

Gerai, kad kalbą pradėjo jis pirmas:

— Nesmerk, mokytoja. Ak, netaisyčiau, betgi pirmą dieną policininkas atjos karvutės... Vaikai be pieno lašo lieka.

— Kiti netaiso, — tik tiek jam tepasakė Nastė. Vilkas mirkčiojo ašarotomis akimis ir jomis tartum kartojė tą vieną žodį:

— Nesmerk, nesmerk.

Nastė atgal grįžo laukų takučiais. Nebenorėjo antrą kartą susitikti nei Vilko, nei tėvo. It šaltą antkapio akmenį krūtinėje nešėsi neįsprendžiamą klausimą: ką dabar daryti? Nejaugi eiti pas kaimo vyrus ir prašyti, kad jie tėvą varu nuvarytų nuo kelio?

Ak, būtų Mykolas, pasakytų jam viską atvirai, tegu jis pats sprendžia. O jeigu Mykolas suklys? Pirmą kartą Nastė suabejojo, ar Mykolas teisus. Bet jo nebuvo. Ryta jis išėjo į miestelį, policijos nuovadon registruotis ir grįš, greičiausiai, tik prietema.

Nieko nenusprendusi, sujukusiomis mintimis Nastė jau buvo netoli mokyklos, kai ją pasivijo vienmarškinis Pranulio Jurgis, palikęs Klisnerio dobilieneje įsmeigtą dalgį.

— Ar prie kelio buvai, Nastė? Na, kaip? — šuktelėjo dar iš tolo ir taip garsiai, kad Nastė išsigandusi apsidairė aplink.

Jie sustojo pačioje apskritos kalvelės viršūnėje, nuo kurios matėsi, kaip pakalnėje blykčiojo Klimo kastuvas.

— Tu nerėk, — pirmą įspėjo Jurgį, o paskum akimis parodė tėvo pusėn.

— Tėvas?

— Ir Vilkas dar... Daugiau nieko, — atsiliepė Nastė puse lūpų.

Jurgis subruzdavo.

— Vyrus reikia pasisaukti.

ti. Tvarką reikia daryti.

— Palauk, Jurgi! — pašaukė jį Nastė, jau pasisukusį eiti. — Gal neverta. Gerai pagalvokim. — Ji atvėrė Jurgiui sunkias savo abejones ir laukė, kad jis štai pasakys kažką protingo ir sunkus akmuo nukris nuo krūtinės. Bet Jurgis atkirto beveik piktai:

— Komitetas taip nutarė. Aš daugiau nieko nežinau, — paėjęs kelis žingsnius, atsuko į Nastę ir sunkiai nuritino nuo liežuvio neįprastą žodį:

— Streiklaužiai!

— Streiklaužiai... — nesąmoningai pakartojo sau Nastė, pasilikusi viena apskritos kalvelės viršūnėje.

Nuo prakaito pajuodusi pakulinių Jurgio marškinių nugara nulingavo ir dingo iš akių, o Nastė vis stovėjo. Galvojo, kad reikia eiti, bet neklausė kojos. Dieve, dieve, kas gi dabar bus? Ką aš padariau! — tvinkčiojo smilkiniuose, tartum ji būtų apgaravusi smalkėmis. Nustebusi greta savęs pamatė pusiau nudžiuvusį laukinės erkėtrožės krūmelį su vieninteliu apvytusiu žiedeliu viršūnėje. Atsisėdo prie krūmelio, susirietė į kamuoliuką, nuleido ant kelių galvą ir labai, labai troško, kad visa tai būtų tik sunkus sapnas. Bet ne iš sapno ją pažadino triukšmingi vyrų balsai. O pašokusi pamatė tris vyrus einant naujuoju vieškeliu: Pranulio Jurgį, Medardą Urniežį, o trečiojo, kuris ėjo Urniežiaus užstotas, nepažino. Vyrų ginčijosi tarpusavyje. Garsiausiai šaukė Pranulis, bet ką jis sakė. Nastė negalėjo suprasti; kada įsikarščiuodavo, jis žodžius berdavo kaip iš kulkosvaidžio.

Nesuprato Nastė, ką jis pasakė ir jos tėvui priešės. tik matė, kad tėvas iš karto nepakluso; tartum nepastebėjęs priėjusių vyrų, kaip kasė griovį, taip ir toliau tebekasė. Kažką surmuliuodamas Jurgis prilindo visai arti ir nutvėrė už kastuvo.

— Atsitrauk! — išgirdo Nastė, kaip sukriokė įpykęs tėvas. Jurgis neatsitraukė. Akimirka abu vyrai stovėjo vienas prieš kitą, nusitvėrę už to paties kastuvo koto. Dar kažką pasakęs, Jurgis

truktelėjo kastuvą į savo pusę, bet iš senio rankų jo neišrovė, tik pats nutupsėjo atbulas. Atgavęs pusiausvyrą prilindo ir vėl, ir vėl griebė už kastuvo. Dabar Klimas nesisipriešindamas paleido kastuvą iš rankų, sugriebė Jurgį už krūtinės, papurtė ir sviedė nuo savęs.

Nastė užsidengė rankomis akis. Vėliau ji neatminė, ar tada nesuriko ne savų balsu. Kiek tik turėdama jėgų, pasileido pakalnėn prie vieškelio. Iš pakalnės nesimatė, kas ten darosi, ir net nesigirdėjo triukšmo, o gal ji negirdėjo: ausyse baisiai spengė ir kalė smilkiniuose lyg plaktukais. Kai vėl pamatė vieškelį, ten jau nieko nebebuvo. Visi trys vyrai: — Urniežius, Pranulis ir tas trečias, kurio nepažino, tylėdami, vienas paskum kitą žašele traukė tolyn, ten, kur dirbo Vilkas, o Klimas su Dumčium, atsiradusiu nežinia iš kur, ėjo namų link. Dumčius Klimui išmetinėjo: (Bus daugiau)

Iškaštingas šokis

Jungtinių Valstijų Federal Trade Komisija kaltina Arthur Murray korporaciją apgaulinėjime žmonių. Kaip žinia, Arthur Murray yra šokių mokymo biznis. Skyrių yra ir Kanadoje.

Komisija sako, kad tie, kurie "laimi" pamokas dovanai, yra vėliau verčiami tęsti pamokas toliau. Daugiau laiko esą praleidžiama peršant tęsti pamokas, žinoma, už jas mokant pilnai, negu mokintis šokti.

Vienai senai leidei tie šokiai kainavę \$25,000.

Čia kiekviename žingsnyje tenka pasisaugoti apgaulinėtųjų.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
 Egzaminuoja akis, iširtia akčių nervus, nuo kurių pa-eina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akini.
470 College W., Toronto
 Tel.: WA. 1-3924

DETROIT, MICH.
 LIETUVIŠKA UŽEIGA
SCOTTY'S INN
 330 E. Congress at Randolph
 (Skersai gatvę nuo Grey autobusų stoties)
 Draugiškai patarnaujama
 Alus — Vynas ir įvairūs likeriai
 Savininkai Jean ir Al
 Telefonas Woodward 4-7128

Statys Apartmentų Už \$30,000,000

Vienas New Yorko sindikatas ketina statyti Toronte apartmentų už \$30,000,000. Numatoma vieta: Parliament, Howard, Bleacker ir Wellesley gatvių blokas.

Bėgyje keturių metų būsia pastatyta 10 apartmentų, kuriuose bus 2,000 butų dėl šeimų ir pavienių.

Tuo tarpu Toronto šiauriniame priemiestyje eina karas prieš tuos, kurie išnuomoja taip vadinamus sklepinus butus, išleidžia nuomininkus į taip vadinamus vienos šeimos namus.

Gal čia nieko bendra nėra, bet iš šalies žiūrint atrodo, kad norima suvartyti žmones į aukštas nuomas imančius apartmentus. Daugelis apartmentų gyventojų ir nežino, kad jie nuomas moka New Yorke sėdintiems finansieriams.

Paieškojimas

Paieškau Antano Vanago. 1938 m. gyvenusio Čikagoje, arba jo dukros Elenos Vanagaitės.

Prašau atsiliepti ar žinantieji jų adresus pranešti, už ką būsiu didžiai dėkinga.

Adelė Kudirkaitė-Kviečiūnienė

Sakių rajonas
Paluobių paštas
Lithuania, USSR

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos
Toronto Kuopos Ruošimas

Vakariene - Šokiai

Šeštadienį, Balandžio 9 d.

Lietuvių Salėj, 160 Claremont St.

Šeiminkės paruoš ir patieks skanią vakariene. Šokiams gries gera muzika. Pasivašininimui bus įvairių gėrimų.

Parengimo pajūrinimui bus ir meniškų programos

Visus maloniai kviečiame dalyvauti

Vakariene bus patiekta 6.30 val. vak.

Ižanga su vakariene \$2.00

TORONTIEČIŲ KRONIKA

Balius, susirinkimas

Praėjusį sekmadienį įvyko Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos mėnesinis susirinkimas, kuris buvo gana skaitlingas ir gyvas.

Buvo išduoti raportai, kurių tarpe ir apie įvykusį metinį parengimą. Buvo nemažai diskusijų, savikritikos.

Kuopa, bendrai, stovi gerai.

Metinis parengimas

Šį šeštadienį įvyks Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos metinis parengimas. Bus šiltų valgių vakariene, užsigėrimai ir šokiai. Ižanga ir vakariene kainuos tik \$2.00 asmeniui.

Valgiams ruošti apsiėmė gabios šeiminkės, tai galima tikėtis labai skanių vaišių. Nepamirškite atsilankyti. Taipgi nepamirškite, kad šis balius gali būti paskutinis šį sezoną. Matote, ateina vasarinis sezonas.

—o—

Išrinko delegaciją

Toronto Lietuvių Moterų Klubas turėjo savo susirinkimą sekmadienį, kuriame buvo išrinktos 7 delegatės į Kanados Moterų Kongreso suvažiavimą, kuris įvyks šį šeštadienį Oak Room, Union Station.

Šiame susirinkime buvo išduotas raportas iš moterų parengimo, kuris įvyko aną šeštadienį ir buvo gana pasėkmingas. Kaip atrodo, tai moterys turėjo ir pelno, nors programos paruošimas joms nemažai kainavo.

—o—

Įkurtuvės

Bud ir Mary White (Gaižauskų žentas) įsikūrė neseniai jų pirktame name. Jų giminės ir draugai užklupo juos praėjusį šeštadienį ir "pašventino" jų namą.

Bud White yra anglas, bet jis ir jo žmona yra dažni lietuviškų parengimų lankytojai. Jis prisipažino, kad lietuvių tarpe jis turi daugiau draugų, negu tarp anglių. Mary priklauso prie Bangos choro, kada nevedusi buvo.

Laimingo jėms gyvenimo naujame name.

Daug susirgimų

Pastaruoju laiku daugelis torontiečių persirgo ar dar serga kokia tai influenza ar panašiai. Daug kam tenka net pagulėti lovoj ir net gydytoją pasišaukti.

Kadangi ligonių labai daug, tai neįmanoma visus išvardinti. Dovanokit už tai. Nuo savęs linkiu visiems greitai pasveikti, kurie dar nepasveikote.

Repoteris

Padėka

Mes širdingai dėkojam visoms rengėjoms, kurios suruošė mums labai gražią staigmeną (shower party). Taipgi ir visoms dalyvėms, kurios apdovanojo mus tokiomis vertingomis dovanomis, kurios padės mums įsikurti naujam gyvenimui. Jūsų visų dovanos pasiliks atminčiai visam mūsų gyvenimui.

Dar kartą tariame aciū visoms rengėjoms ir viešnioms

Irene Shinkunas
Herb Clements

Kaltina Buvusius Darbininkus Padegime

Policija suėmė William Allen Wesway, 30 metų amžiaus torontietį, ir Paul Knolls, 26 metų amžiaus, gyvenantį Toronto priemiestyje York Township, kuriuos kaltina padegus Gill Interprovincial Lines Ltd. kompanijos sunkvežimių stotį Maltono kovo 17 dieną. Jie pirmiau buvo tos kompanijos samdiniai.

Gaisras padarė kompanijai nuostolių nuo \$125,000 iki \$200,000. Dar nepilnai apskaičiuota.

Gaisras įvyko streiko metu, tuoj po to, kai teismas uždraudė darbininkams piktetuoti stotį.

Po gaisro 20 asmenų pradėjo tyrinėjimą. Jie apklausinėjo 150 asmenų.

Jie, suimtieji, nebepriklausė prie Tymsterių unijos.

Suimtieji turės sėdėti kalėjime iki teismo, jei neatsisiras kas užstatytų po \$10,000 užstatą pinigais arba po \$20,000 nejudomu turtu.

ZUVŲ PARDUOTUVĖ

Parkdale Fish

2204 Dundas St. W. — Toronto
Roncesvalles & Dundas Kampas
Telefonas LE. 2-2692

Parduodame šviežias, rūkytas ir konservuotas žuvis
Didelis pasirinkimas rūkytų ungurių.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO
Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lissuskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Priinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

PARDUODAME ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus
galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos
dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių,
maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktaf